

ANTIQUITATUM

BRITANNO - BELGICARUM,

Volumen Quartum ;

(Quod Tribus ante editis
est Appendix :)

AUCTORE

Guilbelmo Musgrave

R. S. U. S.

*Addam cerea Pruna, & honos erit huic quoq; Pomo;
Et vos, o Lauri, carpam, & te, proxima Myrte ;
Sic positæ quoniam suaves miscetis odores.*

Virg.

Iscæ Dunmoniorum :

Typis *Geo. Eishop* ; veneunt apud *Joh. March*,
Bibliopolam *Exoniensem*, *Guil. Taylor*, &
Joh. Sprint, *Londonenses*.

A. D. MDCCXX.

c
C
L

Ant

Carissimo Dilectissimoqꝫ

Georgio Musgrave,

Armigero,

Patriæ amantissimo,

Antiquitatũ Britannico-Belgicarũ

Quartum hoc Volumen,

NEPOTI AVNCVLVS,

Εκ τῶν ἰδίων,

Auctor.

1800

1801

1802

1803

1804

1805

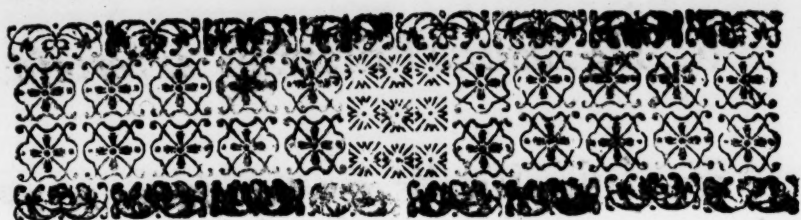
1806

1807

1808

1809

1810

Syllabus Capitulū.

Notum est apud Juris Consultos
Axioma [Accessorium sequi
naturam Principalium,] sic, ut si con-
sistat hoc, consistat etiam illud: qua
Juris optimi ratione fretus, in Belgii
nostri incubratione quæ supersunt, ex
eaq; profluunt τὰ λειψόμενα ἢ τὰ ἐπιγεννήματα
in Appendicem ea conjeci omnia, Quar-
toq; hoc Volumine publicavi: habet
autem illud

i. *Annales Rerum Britanno-Belgi-
carum, ab earum initio, ad usq; Ro-
manorum, ex hac Insula discessum,
A. D. ,CCCCX.*

ii. *De*

SYLLABUS CAPITUM.

ii. *De Annona Britanniis exportata.*

iii. *Julii Vitalis Epitaphium emendatius editum.*

iv. *Dissertationem, de Romanorum more subjiciendi Nummos Ædificiorum, Altarium, Monumentorum Fundamentis.*

v. *De Julio Vitali Romano, & }
de Julii Belgæ Dignitate. }*

vi. *De Legionibus, & tam Militum in Legione, quam Legionum in exercitu, numerum investigandi modo.*

vii. *De Fide Christiana primum hanc Insulam pertingente.*

iii. *De*

SYLLABUS CAPITUM.

viii. *De Aquilis Romanis, utrum
ex Auro solido confectæ, vel inau-
ratæ fuerint.*

ix. *De Inscriptione Tarraconensi.*

x. *De Nomine VITALIS.*

Subjicitur Elenchus Rerum.

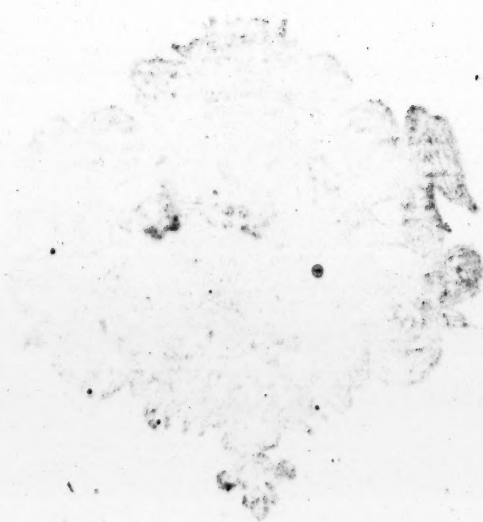
SYLLABUS CAPITULI

VIII. De Aedificiis Romanorum
ex Aedificiis Romanorum
et Aedificiis Romanorum

IX. De Aedificiis Romanorum

X. De Aedificiis Romanorum

XI. De Aedificiis Romanorum

CAP. I.

ANNALS Rerum

BRITANNO-BELGICARUM,

Ab earum initio ad usq; *Romano-*
rum ex hac Insula discessum,
A. D. ccccx.

DILUVIO ad *Gallorum*
in *Albion*a migrationem,
(quod temporis spatium,
ob defectum monumen-
torum, est incognitum)
Terra hæc inculta, Pa-
ludibus abundans; Sylvis, Erica, Ve-
pribus, et Dumetis obtecta, Avium præ-
cipue, cum Quadrupedibus, huc e con-
tinente per Isthmum evagatis, fuit Re-
ceptaculum: qua de re vide harum An-
A tiquitatum

Anni
ab
O.C.

Anti
N.C.

3605

343

Anni Antiquitatum Vol. I. Cap. VIII. § I. *Al-*
 ab N.C. *bion* Insula primum ab *Aristotele*, (in, de
 O. C. *Mundo*) dicitur: Ab orbe condito per-
 diu (sec. *Petavii* ratiocinarium) i. e.
 per Annorum millia tria cum dimidio,
 nihil certi de hoc terræ tractu reperi-
 tur.

A PRIMO *Gallorum* adventu, ad
Belgarum in *Britannias* appulsum, Ve-
 natu *Piscatuq;* populus se exercuit, et
 sustentavit; aut nudo corpore fuit, aut
 pellibus amictō; *Mercurium* coluit; sine
 urbibus, sine tectis, sine certo quovis
 habitaculo, huc illuc erravit; *Guineen-*
sibus, aut *Canadensibus* hodiernis haud
 absimilis: Deinde, novis *Gallorum* ex-
 aminibus magnum in numerum cre-
 scens, Boream versus se gradatim exten-
 dit, et Insulam deniq; totam occupavit:
 ut in ejusdem Capituli § IV.

3798 150 BELGÆ, sub *Divitiaco*, *Sueffonum*
 in *Gallia* Rege, transfretantes, non pro-
 cul a *Veſti* Insula, sæculo ante N. C.
 sesquialtero, (quo tempore floruit *Pa-*
cuvius) *Britanniam*, spe Prædæ vel Mer-
 caturæ, invasere, intrare, in meditul-
 lium se insinuare; Civitas sui juris,
 Natio sui nominis in *Britannia* facti
 sunt; Sacerdotio *Druidum* servientes,
 eorumq; in dirimendis litibus concilio,
 in rebus administrandis autoritate usi.
 Hisce temporibus, *Belgium* Agricolati-
 one,

one, Boum Oviumq; pastura, Mercimoniis et Venumdatione, locupletatum est et divitiis auctum: quibus accessit, divitiarum fere comes individuus, Bellum, cum vicinis Nationibus creberrime gliscens. Ut in § VII. A Gallorum appulsu, *Clausentum* hoc tempore conditum, sed forma plane *Gallica*. Cap. V. § V.

Anno post
ab N. C.
O. C.

CLAUDIUS Imp. præmisso ingenti (nempe trium Legionum) exercitu, sub *Aulo Plautio*, *Britanniam* invasit. *Belgium Vespasianus* subegit, eaq; re magnitudinis suæ Domus fundamentum posuit. Quædam Civitates a *Romanis Cogiduno*, ut cum illis stet, donatæ sunt; unde *Belgium* novis victoribus adalligatur. Vide § VIII.

3992 43

Hoc anno *Regnum*, expulsis sive conciliatis ejus incolis et conditoribus, occupavere *Romani*, et novis munitio- nibus auxere. Cap. V. § VI.

AB *A. Plautii* expeditione ea, quæ prima omnium sub Imperatoris hujus auspiciis facta est, huic Insulæ *Christiana* Fidei, quod utiq; probabile est, prima Lux effulsit. Hoc cum a nonnullis Paradoxum habeatur, nonnihil infra de ejus probabilitate, cogitato scribere consilium est.

A *Romanorum* adventu *Belgæ*, illorum exemplo, militiæ plurimum se de-

'Anni Post
ab N.C.
O.C.

dere: quin et iis, in belli re gerenda, auxilium magnopere præbuere. Cap. XIV. § XII.

Ancalites hoc anno a *Romano* exercitu victi, cum *Belgis* coaluere. Cap. V. § VII. *Verlucio*, his diebus statio militaris facta, demum in Urbem evecta est.

Scribonius Largus, *Claudii* Medicus, et in hoc Itinere Comes, Balneorum usum in re medica, sic, ut alii pleriq; nobiles *Romani*, in exercitu Præfecti, et Tribuni, eorum in deliciis usum prædicarunt: quæ utiq; prædicatio nostris *Ysaac Sepuols*, ad illorum primam existimationem, uti conjicio, dimanavit.

Ex hac occasione, sub hoc tempus, primum *Aquas* hæc adiri, tamquam in mediis *Britanniis Italiae* delicias; a *Romanis* eas, peragrato domitoq; *Belgio*, frequentari; *Sordes* amoveri; *Aquas* alienas averti; sicq; *Calidas* ad usum commodiores reddi par est opinari.

THERMÆ primum Operariis, in Pagum coeundi, causam attulere; deinde Advenis (seu Balneationis, seu Potationis ergo confluentibus) Pagum hunc in Urbiculam augendi, fontes rebus necessariis instruendi, ornamentis adornandi: Atq; hæ, ut existimare facile est, origines fuere *Aquarum Urbis Calidarum*. Cap. VI. § VI.

HIS

Britanno-Belgicarum.

5

HIS circiter diebus, opidulum *Brige*, quod *Sorbiodunum* et *Clausentum* interjacet, et cujus hodie ne vestigia quidem supersunt, initium accepit: ut et *Cunetio*, *Sorbiodunum*, aliæq; passim in *Belgio*, jam a *Romanis* superactis, Urbes.

Anni Post
ab N.C.
O. C. 41

TROPÆUM, propter *Ogonem*, *Claudianum* (de quo dedita opera, in Cap. XVI.) erectum est. Cum hujus monumenti Inscriptio in Lamina Plumbea fuerit, suspicari licet id metalli genus in *Collibus Minerariis* (*Mendip-Hills*) vel iis temporibus effodi.

49

HIS in *Aquarum Calidarum* Urbe confectis, proclive est opinatu, multos adversa valetudine laborantes, multos otio abundantes, huc confluisse, deq; morbis, de rebus arduis, de Imperii *Romani* magnitudine, de victoriis per terrarum orbem adeptis, aliisq; id genus coram (uti nunc dierum moris est) inter se contulisse: confluxere præsertim, devicto jamdudum exercitu *Boadiciæ*, *Romani* milites, et de *Heroïna Britannica*, ejusq; in pugna fortitudine, sed impari consilio, multa proculdubio fabulati sunt.

POST hocce prælium, fuso jam exercitu *Boadiciæ*, late per *Belgium* omnemq; *Britanniam* meridiionalem se *Romani* explicare; *Iscale*q; stationem habuere: quæ deinde Castrum, deinde Urbs evasit.

ISCALI

Anni Post
ab N.C.
O.C.

4020 81

ISCALI, *Romanorum* hibernaculis, paulo post accessit *Camaletus* : de quo in Cap. XVI.

AGRICOLA jam *Britanniae* Proprætor, multa præclare in *Belgio* egisse, non immerito existimari potest : Unum est, quod illum fortassean Auctorem vindicat, nempe Templum *Minervæ Aquis Calidis* ædificatum. Nam cum *Minervam Domitianus* summo in honore habuit, eamq; (ut *Suetonius* ait) *superstitiose colebat*, utpote se illius Filium haberi cupiens, quid opinabilius, quam in gratiam triftis et severi Imperatoris, hanc *Ædem* ab eo consummatæ prudentiæ viro fuisse conditam.

NEQUE minus probabile, quin hoc tempore *Minervæ* Numini sacraentur hæ *Thermæ* (sec. *Solinum*) ejusq; sub præsidio ponerentur : unde *Aquæ* postea *Palladiæ* dicebantur, et ipsa urbs *Britannice Caer-Palladur*.

NEQUE diu post *Minervæ* in *Aquarum* præsidio adjunctus est *Hercules*, qui *scientia reperiendi, uniendi, et ducendi Aquas* præstitit : ut de eo *Plutarchus*. Quamobrem manu subinde arundinem gestavit, ut in Nummo videre licet apud † *Fabrettum* : alias lilio lutei coloris,

† Vide *Raph. Fabrettum* de *Col. Trajani*, Cap. VI.

coloris, cujus ingens in uliginosis locis copia innascitur, insignitus est. *Hercules* Thermis, (* *Athenao* affirmante) præesse solitus est, et *Minervæ* comes fuit et † adjutrix. Erant hi duo Dii Συμβόμοι & Συναδοί, et *Aquarum* opera socia curam habuere.

Anni Post
ab N.C.
O.C.

BUSTUM illud, quod *Andromachen* appellare soleo *Britanno-Belgicam*, his circiter diebus sculptum est, ut ex *Juvenale* et *Plautina* Nummo manifestum. Sed de eo fusius Cap. XIV. Minime vero prætereundum, floruisse hoc tempore *Aquas Calidas*, viribus suis præcellentes, et hominum concursu insignitas: neq; de earum celebritate monumentum unquam ullum antiquius, et certius invenio.

ARIVOGIUS, *Silur*, hoc tempore floruit, qui tamen Cœnobii *Glastenburien- sis* conditor, (quod inepte voluit, in cæcatis chartis, egregius ille fabulator, *Capgravius*) nequaquam est habendus. Cap. V. § XII.

82

CONTRA Romanos cum *Silures*, *Ari- vogio* duce, insurgerent, et *Domitiani* exercitus, (ut ex *Juvenale* colligimus) rebelles subjugatum incederet, Viam ab *Aquis*

* Vide *Athenai Deipnosoph.* Lib. xii.

† Vide *Pausania Eliar.* Lib. vi.

Anni Post
ab N.C.
O. C. *Aquis Calidis* ad *Trajectum* militarem
aut primum fieri, vel minimum instau-
rari conjicio.

83 Hoc confecto Bello fortean e *Glevo*
(*Glocester*) octogenarius ille venit De-
curio, de quo veteris Frustum Inscrip-
tionis apud *Aquas* exstans, Vol. I.
Tab. ii. Fig. i.

84 His, uti censeo, diebus, perfectum
est nobilissimum illud *Quadrivium* ad
Aquas Calidas; quo in omnem Insulæ
plagam commodior itus reditusq; cujus
Figuram, in Vol. III. delineatam, ex-
hibuimus: quin et *Sepulcretum* illud,
de quo in ejusdem Vol. Capite XI. sub
hoc tempus initium accepisse autumo;
quando hominum ad Urbem concursus,
et sepultura frequens id exigere videat-
ur.

120 HADRIANUS Imp. anni hujus
121 utriusq; partem in *Britanniis* agens, Fa-
bricam *Aquis Calidis* hoc tempore Sa-
cram statuisse visus est: Rei militaris
studiosissimus fuit, eamq; non mandatis
solum imperatoriis auxit, sed et Scripto
(πρὸς Τεκτονίς) ornavit: unde verisimile
est, Fabricas a *Trajano* paucis ante an-
nis institutas, hic etiam, ut Ferrum in-
forme et crudum varios in usus aliter a-
literq; formetur, ab *Adriano* institui.
Ab hac Fabrica tres illius Legiones (tot
enim habuit Imp. ille in *Britannia*) ar-
mis

mis omne genus, aliisq; instrumentis e
Ferro necessariis, instructi sunt; atque
hac, et aliis hujusmodi artibus *Adria-*
nus audiit RESTITUTOR BRITANNIÆ.
Vide Vol. III. § ix.

Anni Post
ab N.C.
O. C.

Υπάρτα Σεπμὰ, quorum fama per Or-
bem universum jam pervolitavit, a *Pto-*
lemao, Literas *Alexandriæ* tum temporis
in *Ægypto* proficiente, in Geographiæ
Lib. VIII. Cap. ii. memorantur, et in
Urbibus *Belgicis* censentur.

140

INTERFECTIS *Albino* et *Pescennio*,
Sept. Severus in *Britanniam* misit *Viri-*
um Lupum, Proprætorem et Legatum,
ut eam suo nomine occuparet, viamq;
sibimet, iter in eam meditati, aperiret:
Hinc plurima *Britanniæ*, plurima *Bel-*
gio feliciter evenere.

198

SEVERO contra *Mæatas* exercitum
ducente, *Geta* hoc vel præcedenti anno,
præficitur australi *Britanniæ*; in qua,
Augusti titulo insignitus, et natura
munificus, plurima egisse, tanto Impe-
ratore digna, summæq; magnificentiæ
monumenta post se reliquisse, non im-
merito credatur. In *Aquarum Calida-*
rum urbem eum fuisse liberalem, testa-
tur Equestris Statua, cujus hodie Frag-
mentum, muro *Coenobii*, infixum visitur:
de quo dedita opera, et fuse in Vol. II.

210

B

QUIBUS

Anni Post
ab N.C.
O. C.

QUIBUS autem in rebus *Geta* fuit liberalis, ex Urbis et Aquarum more naturaq; non est explicatu difficile: Limo Fontes referti, canales ruinosi, aliaq; rerum ibi pessum abeuntium indicia, Imperatore dignum exhibent negotium. Hoc illum obiisse, simulq; terram omnino paludosam opere fistucato roborasse, itaq; ad Domos, ad Urbem sustinendam, parem et idoneam reddidisse; quinetiam Balneis, Apodyteriis, Curiceis, aliisq; ad usum huiusmodi Thermarum necessariis ornasse, res est omnino fide dignissima. Atq; horum in memoriam operum, Equestrem illam Statuam, cujus Fragmentum non ita pridem erutum est, ab ordinibus positam fuisse probabile est. Certe *Cæsarem* quendam ab illa repræsentari manifestum est, quando nemini præter *Cæsarem*, Statua Equestris, cum Parma et Hasta Pura unquam erecta fuerit: Viris *Cæsareæ* Dignitatis illam poni, nempe *Caio* et *Lucio Cæsaribus*, affirmat *Dio*: at infra illam dignitatem aliis in honorem unquam erigi, minime credibile est; quando neq; ex *Figrelío*, (qui de Romanorum Statuis enucleatissime scripsit;) neq; ex alio quovis Auctore, quantum video, quicquam huiusmodi possumus elicere.

CON-

Britanno-Belgicarum.

II

CONCLUDIMUS ergo, et quidem ex hoc Lapide, magnam *Aquarum Calidarum* a *Geta* Imp. fieri restitutionem, additamentum, ornatum; præcipue, cum huic Argumento non parum astipuletur *Facierum*, in *Getae* Nummis, et in Statua Similitudo; tanta certe, quanta eundem virum utraq; Facie denotari comprobet.

Anni Post
ab N.C.
O. C.

SEVERUS a *Mæatis* et *Caledoniis* redux *Eburaci* iiii. die *Februarii* e vita excessit, Imperio duobus Filiis *Bassiano* et *Getae* relicto.

210

ANTONINUS ille, cujus extat *Itinerarium*, quem fuisse *Bassianum* autumat Doctiss. *Galæus*, *Υδασι δεσποῖς*, nomen [*Aquarum Solis*] indidit: ea proculdubio de causa, quoniam Deo, Medicinæ Inventori, omnino *Aquas* hæc medicatrices attribui voveriq; oporteret. Equidem *Aquas* hæc percelebres, salutiferas *Minervæ*, *Herculi*, et *Apollini* fuisse sacras, in concessis habeo; at Templum *Apollini* fuisse hac in Urbe, non addam: ab aliis hoc affirmatum, clam me est.

212

SUB *Alexandri Mamae* imperio, plurimos in *Belgio* fuisse *Romanos*, eosq; laute et dapiliter ibi vixisse, ex optimæ fidei monumentis abunde liquet. Hujus rei indicium est *Seria*, Vas vinarium,

233

B 1

quod

Anni post
ab N. C.
O. C.

quod apud *Deuifas* (cujus oppiduli nomen antiquum intercidit) haud ita pridem erutum. Vasis hujus ob ejus raritatem, Tabula xi. Figuram exhibuimus, et Capite XVII. de eo fufe verba fecimus.

HUJUSCE porro generis sunt *Penates*, eodem loco, ab Olitore inter fodiendum effossi; quorum Figuras item cum publico communicauimus, et brevibus notis explicuimus. Hos autem, *Alexandro Severo* imperante, terræ mandari, ex illius Imperatoris nummo, quem vidi tractaviq;, cum iis invento, satis manifestum est. Et quidem in Nummo PAX. AVG. post Triumphum *Persicum*, (qui anno 230, secundum *Pagium*, celebratus est ab *Alexandro*) cufus hic Nummus, et una cum *Penatibus* terræ mandatus esse videtur, anno quasi 233.

295 Hoc circiter anno *Allectus*, sub *Vectis* Inf. clivos, fortasse *Spithead*, Classem *Britannicam*, ut *Romanam* cum exercitu, *Constantio* Duce, litus *Belgicum* petentes, interciperet, subvehi curauit: Hæc autem oborta nebula, illius beneficio prætervecta est, et imprudente *Allecto* litus appulsa *Britannicum*, ibi cum exercitus e navibus exscensum fecerat, accensa.

PROBAT

PROBAT *Vas vinarium*, et Romanos apud *Devisas* sub *Alexandro* egisse, et quidem molliter egisse, sollicitudines diluisse: Probant *Penates* magni nominis Legatum quendam, *Alexandro*, qui hujusmodi *Incunculas* magno in honore habuit, carum, ibi fuisse, Deosq; Tutelares secum habuisse: Sed de his abunde in Capite XI.

VIX sexennium est, cum apud *Wivelli* Pagum (*Wilscomb*) in occidentali *Belgio*, ubi illud *Dunmonio* conterminum, *Thesaurus* e *Numismate Romano*, erueretur, in quo *Nummi* duo, qui penes me sunt, quorum alter *Imp. Diocletiani* Aug. fuit, alter *Maximiniani* Nob. C. Posterior hic *Nummus* A. D. 284, vel sequenti cusus est; namq; eo anno *Maximianus* dictus est *Cæsar*, et post biennium *Augustus*: ut ex *Pagio* discimus. Arguunt hi *Nummi* *Præsidia* quædam e *Romanis* militibus ibi stationem habuisse circa A. D. 285, et quidem humo, cum milites hinc evocarentur, spe reditus thesaurum mandari, non est improbabile. Vide Cap. III. § II.

AT veterum *Aquarum Calidarum* Magnificentiam nemo clarius *Solino* exhibuit. [*Fontes*, inquit ille, Cap. XXII. *Calidi sunt opiparo exculti apparatus, ad usus*

Anni Post
ab N.C.
O.C.

Anni Ante
ab N.C.
O.C.

usus mortalium: quibus Fontibus Præsul
est Minervæ Numen, in cuius æde perpe-
tui ignes nunquam canescunt in favil-
las, sed ubi Ignis tabuit, vertit in globos
saxeos.] Vixit ille πολυῖς ὄρ sub finem
 sæculi tertii, et disertissime statum ha-
rum ac conditionem Aquarum eo tem-
pore descripsit: Debebatur autem mirifi-
cus ille cultus et elegantia, cum firma-
mento et robore, quantum autumo, Ge-
tæ Liberalitati Munificentiaq; de qui-
bus supra *.

410

ROMANI *Britanniam* circa hoc tem-
pus deseruere; scripturis patriæ scrip-
torumq; monumentis aut ab hoste igni
traditis, aut classe longius deportatis.
Nam *Gildas* ea suo tempore non com-
parere, (vide ejus Epistolam, sub initi-
um.) asserit, et ex transmarina relatione,
ipso tradente, Epistolam flebili sermone
composuit. Atq; hic *Romani* in *Belgio*
Imperii, ne dicam in *Britannia*, finis.

HI sunt Apices harum Antiquitatum
omnes, de quibus ex veterum scriptis,
aliisq; monumentis, in tenebricosissima
hac

* Vide Cl. Chifletium de *Vita Ammiani Mar-
cellini*, ejus Editioni Gronovianæ præfixa, et
G. J. Vossium, de *Hist. Lat. Lib. iii.* hac de re dis-
serentem, neq; multum a Chifletio differentem.

Britanno-Belgicarum.

15

hac materia lux effulfit aliqua. In iis
autem elucidandis ideo fui copiosior,
quoniam hisce de rebus plus nimio silent
Autores, qua Græci, qua Latini; et ex
Lapidibus, Imaginibus, aliisq; veterum
monumentis minime descriptis, quorum
nuperis hisce annis uberem proventum
forte fortuna accepimus, sunt eliciendæ.

Anni Post
ab N.C.
O. C.

Explicijt Chronicon *Britanno-Belgicum.*

ni
ni
B
fo
†
n

CAP. II.

De Annona Britannii exportata.

RUMENTO *Britanniam* olim abundare, * *Strabo* memoriæ prodidit: cui adjiciendum id, quod ab *Ammiano Marcellino* accepimus, nempe *Julia-*

Annone
hujus con-
firmatio.

num Imp. ut *Annona* lembis per *Flumen Rhenum*, in exercitus usum, ex *Britannia* subveheretur, eos fabricasse solíciteq; providisse [ut condi posset, † inquit *Historicus*, *Annona* a *Britannis* sueta transferri.] Tetigit hanc

C

Annonam,

* Φέρει δὲ σῖτον. Lib. iiii.

† Lib. xviii, Cap. II.

Annonam, inter hujus Insulæ ἐξυγία
jure merito ponendam, et ad Vol. I.
Cap. xiii. referendam * *Zosimus*, ipseque;
† *Julianus*, || *Eunapius*, ||| *Libanius*.

Veteris
Britan-
niæ Fer-
tilitas,

LUCULENTER ex *Ammiano* patet,
Frumenti in *Britannia* suo tempore
vim inesse permagnam, atque adeo non
sibi solum, verumetiam vicinis genti-
bus perutilem: Unde (*) *Lindenbru-*
gnus [*Fam olim ergo hac laude celebris*
Britannia, quod et Annona in proprios
usus sufficiente abundet, et Frumenta-
rium auxilium populis etiam longissime
dissitis suppeditet.]

Veterisq;
Belgii.

QUICQUID de Frumento *Britannia*
diximus, omne id de Frumento *Belgii*
exportato dici posse, similiter intelle-
gendum est; quando *Belgii* solum et
frugum habuit copiam, et, e quo in ex-
teras nationes exportari posset, portum
fatis idoneum; nempe *Trisantonæ*, qui
Belgii Orientalis segetem, quæ omni
avo lata fuit et ampla, libenter reci-
pere, et facile potuit transvehere.

FRU-

* Lib. iii.

† In Epistola ad *Athenienses*.

|| Ηεὲ Πρεσβέρων.

||| In notis ad *Ammiani* locum supra lauda-
tum.

FRUMENTARII negotiatores Annonam, ex *Britanniis* acceptam, in *Eritenburgum* exonerarunt: ut enim Arx illa *Romanis* usui fuisse credebatur, tamquam præfidiaria, contra *Eritonum* incursiones, et (ut aliis visum fuit) succensis de nocte ignibus signum exhibendo navigiis, quo cursum verterent: sic alii Armamentarium, Horreum alii litorale censuere (quos inter * *Adrianus Parsius*, *Cattorum* Illustrator eruditus) Annonæ asservandæ distribuendæq; dicatum.

Brittenu-
burgo con-
debatur
Annona.

• C 2

CAP.

* *In duobus Cattorum Vicis, Lugd. Batav.*
1697. 8vo.

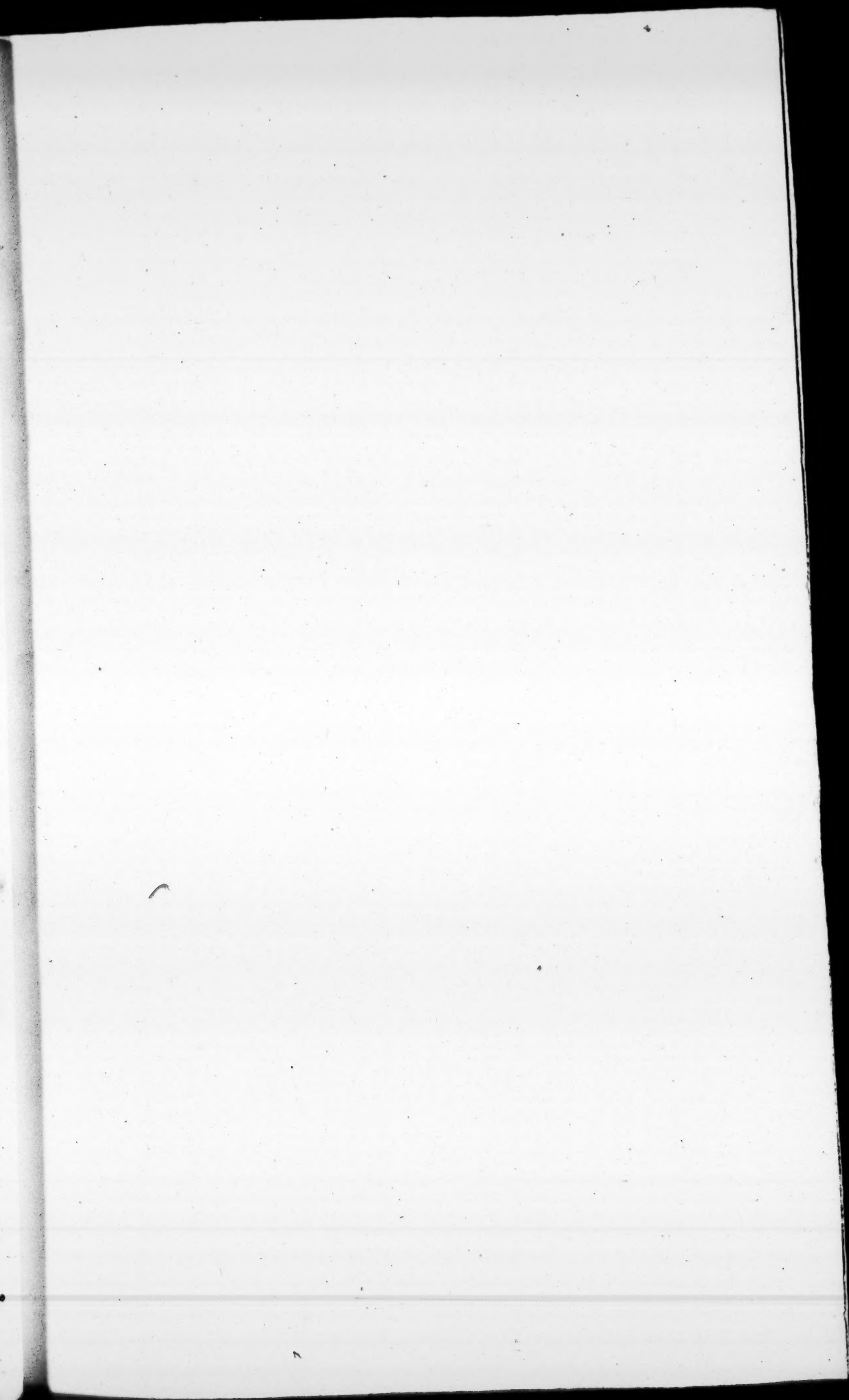

Fig: II
NNT

VOL: IV, Fig: I

Fig. 20.

Fig: III
OLED

IVLIVS VITA
 LIS FABRICIES
 IS LEG XX V V
 STIPENDIOR
 VM X ANTOR XX
 IX NATIONE BE
 LGA EX COLLEGIO
 FABRICE ELATV
 S H S E

*Tabulam hanc, quæ representat
 Julij Vitalis Epitaphium, ad
 Bathoniam A:D: MDCCIIIX
 effossum, Antiquitatis Studio
 flagrantibus D.D: L.*

Richardus Musgrave,
 Hasilburienfis.

CAP. III.

JULII VITALIS *Epitaphium, e-*
mendatius editum.

U M ex Editionibus singularis hujus Epitaphii, quæ spatio decennii sex fuere, correctæ et emendata ne quidem una reperiatur; pleræq; vero omnes erratis quam plurimis scatent, (unde opiniones non nimis sanæ de illo permultæ originem habuere) curæ mihi fuit, *Aquas* adeunti *Calidas* Epitaphium ex *avτοψία* transcribere, itaq; tum mihi, tum etiam aliis pro virili satisfacere, *Julioq;* nostro suum tribuere.

SISTIMUS igitur Epitaphium, Literis longioribus, forma rudi, qualis earum est, incisum; ut in hujus Vol.
Tab.

Epita-
phium hoc
attente le-
ctum.

Litera-
rum Lon-
gundo.

Tab. I. videre licet: *longioribus*, inquam; nam prima omnium Vocalis I uncias habet cum dimidio tres, et quod excedit; ceteræq; fere omnes majusculæ eadem fere proportionem sunt. Minuscula Vocalis i in IX, versu quinto, sic, ut etiam in proxime sequenti, uncias binas cum quadrante habet.

Multa
corrigen-
tur.

CONSTAT insuper, primum, in Litera E formanda nullam, vel certe quam minimam, linearum transversarum et inter se parallelarum, esse inæqualitatem: Deinde, Literarum OL, in linea antepenultima, nullam esse Ligaturam; atq; adeo nullam Verrucam; sed literas omnino distinctas esse, et ita se habere, qua forma, qua magnitudine, ut in Tab. Ligno incis. Fig. iii. Deinde, Caudam Literæ R, in lineæ quartæ fine, nullam decussare lineolam: quod Viri cujusdam eruditi contrarium affirmantis, hac de re conjecturam radicitus evellit. Hoc confirmatur autoritate Viri Reverendi Geo. Millard, docti profecto et literate periti, qui rogatu nostro Epitaphium perlustrans, ita inter alia rescripsit: [*The last Letter R, in the 4th line, has no Dash crossing its Tail, resembling the Mark used by Physicians, in this Age, to signify Recipe, but only the Stone happened to break in that very Place, and is join'd together* at

at the Tail of the R, as is to be seen in yours.] Vide Vol. III. Tab. I. ubi *bc* Fissuram denotant. Huic consentit etiam *αυτὸ πῦρ*, Grammaticus insignis, et in veteribus monumentis interpretandis sagax, *Joh. Reynolds*, S. T. B. Ludi apud *Exoniam* Magister, qui testium mille instar.

UNUM visu jucundissimum erat, nempe Parallelam mediam, in *N*, voce *Ligatura* ANNORVM, quam visum fugisse per- *N*timui, etiamnum conspici. Dicam igitur eam (ut Vol. III. § vi.) hodie fugientem, utpote ductu cæteris gracilior; sed et hodie cernendam. Habeat ergo locum, nec a *Valerio Probo*, nec a *Petro Diacono*, nec a *Claudio Dausquio*, nec ab ullo quoquam alio, quantum scio, Grammaticorum, illi concessum; quem tamen, ex *Lapide Bathoniensi* jure merito sibi vindicat, inter *Romanæ Linguae Ligaturas*, *N* pro NN, amoenissime posita.

UT nobilissimi hujus Epitaphii pro virili parte tollam obscuritates, locos ejus difficiliore, aut ære clarius, aut chartis impositis sua forma magnitudi- neq; lineatos, et Ligno tandem incisos, oculis subjiciam.

TAB. I. vocis *Stipendiorum* partem ultimam, quæ conjecturis et opinio- nibus variis omnino dubiis, ansam præ- buit,

præbuit, aperte exhibet: Nulla hic, quæ Literæ Caninæ Caudam in linea quarta decussit, a Scalpro facta est Lineola; nullum post R, nullum post V, Punctum.

M, in linea quinta, a Fissura totius Lapidis supradicta, vulneratur; quod illius Vulnus pro Ligatura perperam acceptum est. Ligno incisa

FIG. I. Ligaturam exhibet τῷ NN, hætenus, uti videtur, a Grammaticis omissam. Paralleli in ea medii pars media multum exesa est; tantum autem etiamnum aspicitur, ut de integro minime liceat dubitare.

A fine
Linea
trans-
versa.

A in *Natione*, sine linea transversa, Fig. II. exprimitur.

IN voce *Collegio* plurima sunt notatu digna; Primum O et L nulla jungi Ligatura, sed omnino distingui: in Lineis tribus Vocalis E parallelis, (sicut in alijs hujus Epitaphii plerisq; omnibus) nullam inæqualitatem esse.

POSTREMO, CI pro GI Fig. III. insculpi, literis nempe distinctis, neq; Lineola Vocali intus superaddita.

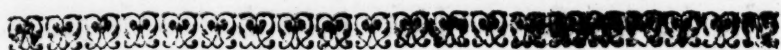
UT hæc convenient cum *Hearniana* Editione novissima, Eruditorum penes sit arbitrium.

C A P. IV.

De *Julio Vitali Romano*, &
de *Julii* nostri dignitate.

ULIUM quendam *Vitalem* fu-
isse *Romanum*, ex Inscriptione
patet, quæ ad *S. Pauli, Romæ*,
legitur hujusmodi.

DIS. MANIBUS
L. NONIO. QVETO
V. A. VIII. M. III. D. VII.
NONIA. QVETE.
MATER
FILIO DULCISSIM
FECIT
JULIVS. VITALIIS. LOCV
ET. ARA. DON.

E

Hujus

Hujus Inscriptionis, aliarumq; permultarum auctoritate usus est *Joseph. 1 Castalio*, I. C. ad ostendendum [*minores xvii annis Prænominibus affectos.*] Utrum hic VITALIIS (quod ejus nomen, proculdubio Sculptoris errato, pro VITALIS est) idem sit cum *Beiga* nostro, non est exploratissimum : hoc autem dato, ex hac Inscriptione, DIS MANIBUS initio habente, & *Vitalem* Ara donavisse *Nonium* affirmante, licebit arguere, *Vitalem nostrum* ex *Ethnicorum* numero fuisse : quod itane fuerit, an secus, Inscriptio *Bathoniensis* in dubio relinquit ; secus fuisse, nonnulli sibi persuasum habuere.

Obiter hic notandum, non viros solum principes, ut videlicet a posteris Deorum numero haberentur (quod vult *Emmenesius*, ad illud 2 *Virgilii*,

Mestasq; sacravimus Aras ;)

fed

1 Vide ejus Commentarium, De Antiquis Puerorum Prænominibus ; inter Miscellanea Italica Erudita, *Parmae*, MDCXC, edita : in Quarto. Tom. 1, Pag. 100.
2 Lib. v. Versum 58.

sed & illis inferiores, in quibus fuit *Nonius*,
 Aras sibi constructas obtinuisse. De *Aris Sepulcralibus* videantur, quæ a Doctiss. *Joh. Kirchmanno* e Vett. sunt ¹ collecta.

Ad confirmandam *Julii* nostri dignitatem, De *Julii*
 nihil efficacius apparet, quam a Cippo & nostri dig-
 Literarum in eo figura, quod duci possit ^{nitate.}
 argumentum. Videamus igitur Lapidem
 justæ magnitudinis, e pluribus selectum, in
 idoneam & convenientem formam à Li-
 thotomo redactum; vertice acuto, non una
 re decorato, crena vero infra donatum. In
 eo Tabulam, longam & latam, ut 3 & 2,
 id est in ratione sesquialtera, visu pulcherri-
 mam videamus; cum Margine larga, per-
 petua, & ubiq; similiter inæquali, for-
 mosissima, cœlo incisa: Videamus hac
 in Tabula Literas longitudine, latitudine &
 profunditate non vulgari: ea certe longitudo,
 quæ trium sæpe unciarum est. (Ab hac lon-
 gitudine Consonantis *L.* in *Collegio* factum
 est, quod *Fredric. Gronovius* Veterum *L.*
 consonantem Vocali *I.* forma persimilem
 esse pronuntiaverit; qua in re *Joh. Rhodium*,
 ut supra dictum est, sibi consentaneum ha-
 bet.)

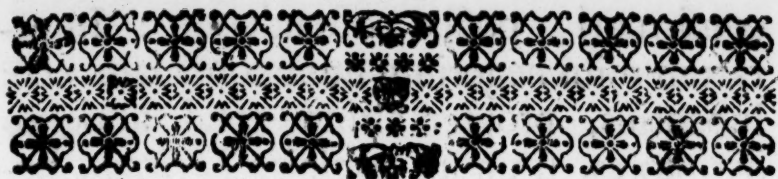
¹ De Funeribus Romanorum, Lib. 4to. Cap. 2.

bet.) Videamus Epitaphium elegans & concinnum, *Julii* patriam, vitæ genus, Annos, Stipendia, Sepulturam honorificam ostendens, ingeniose compositum. Casusne vero, aut inconsulte, an studio fieri hæc existimandum est? studio planissime, eoq; multo & ardente; tali videlicet, quale *Vitalem* Fabricæ Præpositum haberi, omnino postulet.

Atq; hæc de *Julii Belgæ* dignitate, suum ad locum (Vol. III. Sect. IX.) referenda.

CAP.

qu
lit
bis
M

C A P. V.

De *Romanorum* more Sub-
jiciendi Nummos *Ædi-*
ficiorum, Monumento-
rum, Altarium Funda-
mentis.

UM ad *Julii Vitalis* Epitaphi-
um Commentarius, jam tum
in Lucem missus, avidissime
fatum expectaret, ab extraneo
quodam, Eruditione et Doctrina claro, per
litteras sum rogatus, ut, quoniam ver-
bis enuntiaverim [*Romanorum moris esse,*
Monumentorum et edificiorum fundamentis
Nummos

Nummos *subjicere*,] quibus argumentis hoc confirmari posset, ostenderem : Imperatum mihi negotium nunc conficiam, eoq; lubentius, propter altum apud antiquos Scriptores, si unum excipias *Tacitum*, hujusce rei, quantum ego perspicio, silentium.

ILLE tradit, ² in Capitolii restitutione [*passim injectas fundamentis Argenti Auriq; Stipes, & Metallorum primitias, nullis fornacibus victas, sed ut gignuntur.*]

HUIC Historici illius nobilissimi loco addam, quæ ad rem nostram propius accedunt, Additamentorum ad *Camdeni Essexiam* Auctor tradit, *Domitiani* ex Argento Nummum, muri veteris *Romani* (quod demonstrant Lateres) Fundamento subjectum, non ita pridem erutum fuisse. Murum autem illum, *Romani* cujusdam hominis spectati et probati fuisse Villæ, non sine ratione conjectat idem.

DEINDE,

(1) Pag. 85 (2) *Histor. Lib. IV. Cap. LIII.*

DEINDE, sub Altari, quod *Deuæ*, a *Longinis*, (Patre et Filio) pro salute Dominorum (i. e. *Diocletiani* & *Maximiniani*) positum fuit, de qua 3 alibi, Nummus est 4 repertus.

PRÆTEREA, sub ingenti quadrato Lapide, in Via militari, dicta *Watling-street-way*, inventi sunt Argentei duo Nummi, *Trajano* inscripti; qua de re vide 5 *Burtoni Leicestriam*: qui porro Auctor, Lapidem hunc Altaris ad *Trajanum* erecti fuisse Basim, acute conjecturam facit.

HIS addi potest ex *Lelandi Itinera-rio*, Numismata *Romana*, Locis apud nos permultis, , una cum Ædificiorum Fundamenti effodi; sic, ut hisce subjecta fuisse illa, suspicari liceat: verum, cum hæc sublestæ fidei sint Argumenta, neq; de illa *Subjectione* constet, exemplis supra allatis, de quorum fide nulla potest esse dubitatio, contenti

(3) In Commentario ad J. Vitalis Epitaphium, Pag. 84 et Seqq. (4) Vide Clariss. Leighi Historiam Lancastriæ; Lib. III. Pag. 29. (5) Pag. 131.

contenti sumus. His, opinor, id quod dixi, manifeste patet, videlicet [*Romanos Aedificiorum & Monumentorum Fundamentis solere Nummos subicere:*] neq; esse, quod ille mos in 6 novis habeatur: Res palam est, Antiquitatum *Rutupinarum* Auctorem Doctissimum aliter hac de re sentire, hujusmodi quæstiunculam moventem, & hanc rem leviter tangentem [*ob eandem gloriolam nummos in aedificiorum fundamentis jactos.*] 7

HIC Nummorum usus, magni fuit momenti, in Aedificiorum, Altarium, &c. quibus subjicerentur, ætate, causis, et Fundatorum nominibus ab oblivione vindicandis: Nempe *tam magni*, ut superioris sæculi Principes & Primates, ultro eum referrent. *Carolus*, ejus nominis Secundus, Rex *Angliæ* &c. cum in subvertendo *Cothone Tingitano* latageret, *Guineas* e suis non paucas misceri ruderibus, in explosione curavit; unde cujus sub auspiciis, & quo anno ille fuisset, posteris innotesceret.

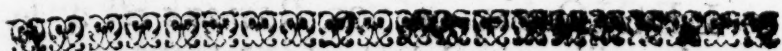
C A P.

(6) Hydriotaphiæ, (Auctore Tho. Brown, M. D. & Eq. Aurato) Pag. 60. (7) Antiquitates Rutupinæ, Pag. 55.

CAP. VI.

De Legionibus Epistola, ad Virum Clarissimum Doctissimumque Hans Sloane, M. D. Regiæ Societatis a Secretis, Coll. Medd. Lond. Sodalem et Medicum Regium (nuper etiam Baronetti Titulo insignitum) data, a Guil. Musgrave, M. D.

OST tot tantosque Auctores, qui de re militari *Romanorum*, et in ea de Legionibus scripserunt, et quidem enucleatè, superfluum existimari potest et actum

F

agi,

agi siquid amplius hujusmodi tentaretur; Cum vero in componendo, ad *Julii Vitalis* Viceſimani Epitaphium, Commentario, *Legionum* Historiam inſpicere, neceſſe habuerim; et in *Lipſio*, *Savilio*, *Salmaſio*, *Robertello*, *Rofino* (ne dicam alios, eruditione et doctrina claros) hanc ob cauſam excutiendis, alia non ſatis explicata, alia minus ſana et auxilium poſtulantia, tradi repererim; in animum venit, Animadverſa noſtra chærtæ mandare, et, ut Studiorum et Vitæ ratio occupatæ ſineret, in unum colligere. Habes igitur, Vir doctiſſime, quod in hoc genere lucubravi, de *Legionibus* Spicilegium, *Julii Vitalis* ergo collectum; *Tibi* vero, tamquam amoris et obſervantiæ in Te meæ monumentum, tamquam optimo eorum et Judici et Patrono, cui omne Literarum genus eſt in pretio, inſcriptum. Hiſce præfatis, ſine mora rem aggredior.

LEGIO res, et vox *Romana* eſt a legendo milites in delectu (1) ſumta. *Legionum* ante *Auguſtum Cæſarem*, alius omnino

(1) Varro de L. L. Lib. IV.

nino status ac conditio fuit, atque post illum Imperatorem : sive earum *Numerum*, sive militum in earum singulis contentorum (de his duobus verba præcipue facturus sum) animo contemplemur.

ANTE *Augustum* illæ Ducum erant, notæ in gerenda repub. eximiæ virorum, et ab iis, a quibus seu dilectæ, sive rectæ fuerint, aliquando *Nomina* cepere. *Legiones* a *Valerio Flacco* conscriptæ, ab eo dictæ sunt (2) *Valerianæ* ; sed cum iisdem imperitavit *Fimbria*, dictæ sunt ab eo (3) *Fimbrianae*.

MILITUM in *Legione* numerus stante Repub. dubius, alias major, alias minor, fuit ; sed qui maxima ex parte, gradatim auctus : Ita vero, ut plerumque minor, quam sub imperatoribus inveniretur. *Romuli* prima *Legio* Peditum tria millia, secundum, *Varronem*, est complexa, [*Milites*, (4) ait, quod trium millium primo *Legio* fiebat.] *Plutarchus* (5) hisce trecentos Equites adjecit. Postea pro usu

(2) *Sallustii Fragmenta, et ad ea Douziæ Notæ Cantabrigiæ, MDCCX. Pag. 73* (3) *Pag. 74.* (4) *Varro de L. L. Lib. IV.* (5) *In Romulo.*

usu Reipub. et Senatus arbitrio, ad quatuor (6) millia, ad quingentos (7) supra quatuor millia, ad quina (8) millia et ducenos Pedites, ad sena Peditum millia, et Equites trecenos, accrevit. Id autem, quod diligenter observandum, non ex *Romanorum* more usitato, et communi usu, vel *Legē* aliqua, sed vel ex periculo quodam imminente, (ut in *Bellis Punico*, (9,) *Macedonico*, (10,) *Mithridatico*, (11,) vel Imperatoris, (uti *Marii*, in Bello (12) *Jugurthino*, *Antonii* in Bello (13) *Civili*) auctoritate, non ex Senatus decreto factum esse liquet.

HIS, de militum in *Legione* numero, sub Regibus et Reipub. initio dictis, adversari censentur ea, quæ ex *Plutarcho* et *Eutropio* adducuntur. A *Plutarcho* (14) scriptum est

(6) *Livii Lib. VI, Cap. XXII.* (7) *Lib. VII, Cap. XXV.* (8) *Lib. XLII. Cap. XXXI.* [Cum quina millia et duceni pedites ex veteri instituto darentur in singulas Legiones.] Vide ad hunc locum Doctissimi *Perizonii* notam. (9) *Livii L. XXIX. Cap. XXV.* (10) *L. XXII. Cap. XXXI.* (11) *Appianus de Bellis Civilibus. Lib. IV.* (12) *Sallustii Bellum Jugurthinum § XCI.* *Rosini Antiquitates Rom. Lib. X. Cap. IV.* (13) *Appianus Alex. de Bellis Civilibus, L. V.* (14) *In Romulo.*

est Διπλασιαθείσης ἡ τῆς πόλεως, ἐκείδον μὲν ἐκ Σα-
βίνων πατρίκιοι πρὸς κατελέχθησαν, αἱ δὲ λεγεῶνες
ἔφεροντο πεζῶν μὲν ἑξακισχλίων, ἵππέων δὲ ἑξακοσίων.

Id est, *Civitate jam in duplam aucta, Sabinis ea donatis, ex iis alios centum Patricios, eligebant: Legiones autem fiebant Peditum sex millium, Equitum vero sexcentorum.* Quæ utique verba moras Ste-
wechio, Savilio, Rosino, Panvinio, Sigonio, facientia, ex Dionys: (15) *Halicarnassensi* optime nostra quidem opinione sic expli-
cantur. Erant *Romulo*, post odiosam illam cum *Remo* fratre pugnam, e veteribus co-
lonis, qui cum eo *Romam* condidere, quasi tria Peditum millia, pauciores quam tre-
centi Equites. Civitate vero duplicata, et cum ea similiter Patriciorum numero, du-
plicata etiam est Militia: Sic, ut *Plutarchus* non tam de numero militum in una eadem-
que Legione, quam de numero Legionum aucto (pariter atque de aucta Civitate, et de numero patriciorum aucto) itaque de militibus in iis συναθροισμῶσις intellegi me-
reatur. Quæ quidem ejus significatio, illorum temporum mori cum primis con-
venit:

venit: Certissimum enim est (imo quidem, ipso tradente *Plutarcho* (16) certissimum) Legionem a *Romulo*, quod ante dixi, institutam, Peditum fuisse trium millium, Equitum trecentorum. Unum errasse videtur Historicus, in re militari non nimis accuratus, quod primas Romuli Legiones *Συντάγματα στρατιωτικά*, referat in plurali numero; quando diligentissimus investigator antiquitatis, Varro [*trium millium*, (17) ait, primo Legio fiebat, ac singula Tribus Tatiensium, Ramnium, Lucerum, millia singula militum mittebant :] quod de unica tantummodo Legione subintellegendum, et lucem isti scenerat interpretationi. Optimi Scriptoris (scil. Plutarchi) bonam hanc mentem mavult Lipseus (18) Romulum duplicasse Legiones populo duplici, et binas fecisse tot millium.

EUTROPII dictum (19) est [Cum Latini, qui a Romanis subacti erant, milites

(16) In Romulo Κτιθείσης τῆς πόλεως, πρῶτον μὲν ὅσον ἦν ἡλικία πλῆθος, εἰς συντάγματα στρατιωτικὰ διῶλεν. Ἐκασον δὲ σύνταγμα πεζῶν τετρακλίων ἦν καὶ τριακσίων ἵππεων.

(17) Varro de Lingua Lat. Lib. 4to. (18) De Militia Rom. Lib. I. Dial. V. (19) Lib. II. § VI

*lites præstare nollent, ex Romanis tantum
tirones lecti sunt, factaq; Legiones decem,
qui modus sexaginta vel amplius armato-
rum efficiebat.]* Fallitur, inquit doctissima
Fæminarum Anna (20) et ita errasse Eu-
tropium miratur, cum expresse Livius (21)
hac de re [*Ubique non urbano tantum, sed
etiam agresti juventute decem Legiones
scriptæ dicuntur, quaternum millium et du-
cenorum peditum equitumque trecentorum.*]
Ego potius, quamvis a Fæmina tam illustri
dissentire vix sustineam, Eutropii manuscri-
pti exscriptorem errasse puto; (neque enim
Historicus, diligenter magna ex parte et
accurate scribens, levi de causa temereque
arguendus,) et quidem hunc in modum
errasse. Scripsisse videtur Eutropius [XL,
vel amplius armatorum millia;] Exscriptor
autem, literas numerales, quod in procli-
vi est, [LX.] Hoc cum Livio, unde id
hausisse videtur Eutropius, adamussim
quadrat.

ALIUD

(20) In ad eum Eutropii locum Notis. (21) Lib.
VII. Cap. XXV.

ALIUD est, quod a significato vocis *Centuria* ductum, opinioni de militum in Legione sub prima Repub. paucitate, videatur oppugnare; *Varro* (22) ait [*Centuria, quæ sub uno Centurione sunt, quorum Centenarius iustus numerus*:] Hac Etymologia quidam, sed nec ij de Literatorum vulgo, freti, cum Legio Centuriones habeat sexaginta, quod ita esse Lex iussit. (testante *Dionysio* (23) *Halicarnassensi*, et apud *A. Gellium Cincio* (24),) ducto sexagesimo in Centesimum numero, *Legionem* militum sex millia, quasi calculi auctoritate, continere pronunciant. Sic a non nemine dicitur [*Legio sexaginta Centuriarum seu sex millium*.] At minime novum est, voces a prima significatione plurimum desciscere. Vocem hanc *Centuriam*, utut de numero centenario primum usurpatam, successu temporis de numero multo minori fuisse dictam, ex *Tacito* (25) patet. Milites in seditione *Germanica* sub *Tiberio* sævitiam Centu.

(22) Loco jam citato. (23) *Antiq. Roman.* IX. Cap. X. (24) *Noët. Attic. Lib. XVI, Cap. IV.* (25) *Annalium* Cap. XVI, Lib. I. Cap. XXXIII.

Centurionum ulciscentes, [*in eos invadunt, prostratos verberibus mulcant sexageni singulos, ut numerum Centurionum adaequarent.*] Manifestum hic sexagenis solum præfuisse Centurionem. Quid quod isthuc verbo tenus argumentum, nequaquam ipsa cum re concordet: cum in omni Romana Historia, quæ initio reipub. militum sex millia comprehendat, Legio nulla reperiatur.

SUB exitum Reipub. cum é viris in ea principalibus, suo fere quisque usus est ingenio, Luculli (26) Legiones habuerunt singulæ sex millia Peditum, trecentos Equites. Caesaris Legiones millium erant ternorum: [*Cæsar cum Legionibus, quæ terna millia militum Italorum habuerunt, Gallias subegit.*] Ita Sextus Rufus [27]. Nobilis Savilius, nescio qua auctoritate, legit quaterna. Antonius (8) post Prælium Philippicum de Legionibus *μετὰ τῶν κυρτασσομένων*, id est, mistis auxiliis ita scripsit, ut Legionum

G

onum

(26) Appian. de Bellis Mitbridat. Pag. 368. (27) In Breviario. (28) Appian. de Bellis Civilibus, Lib. V. P. 1075. Ed. Amst. MDCLXX.

onum singula sex millium sit ; adeoque sine auxiliis, trium. Idem in *Luculli* Legionibus suspicandum arbitror, adnumerari *scil.* Auxilia ; et ad numerum ter millesimum eas, per se consideratas, redigi oportere.

ALIA sub *Cæsaribus* Legio fuit, ut in aliis plerisque rebus, ita præsertim in numero militum ; qui jam inde, *Cæsarum* mandato, maxima ex parte sexies millesimus, interdum eo major invenitur. Hoc ex *Vegetio* manifestum est, de hac re ita verba taciente (29), [*Romani Legiones habent, in quibus singulis sena millia, interdum amplius militare consueverunt ;*] et (30) alio loco [*Legio plena habet Pedites sex millia centum, Equites septingentos viginti sex.*] Non de suo tantum ævo *Vegetius* hæc scripsisse judicandus, sed de illorum, a quibus suam de re militari conscripsit *Epitomen* : in quorum numero fuit *Cornelius Celsus* ; de quo *Volaterranus* (31), [*Cornelius Celsus, inquit, de Arte Rhetorica,* de

(29) *De re militari* ; Lib. II. Cap. II. (30) Cap. VI. (31) Lib. XIV.

de re militari, de re rustica, deque medicina libros conscripsit, verum ad nos tantum pervenit ejus medicina, oratorio modo conscripta.] Ipsius etiam Augusti de re militari Constitutiones (quarum una a Macro J. C. in Pandectis (32) servata est) Vegetius se evoluisse narrat. Quinimo proficitur (33) [Nihil sibi auctoritatis assumere, sed horum quos supra retulit, quæ dispersa sunt (in Catone, Celso Frontino, Augusti, Trajani, Adrianique Constitutionibus) velut in ordinem epitomata conscribere.] Quare verisimile duco, sub Augusto, vel Tiberio, (quo imperante Celsus scripsit) militum in Legione numerum ad sexies millesimum augeri, et nunquam post attenuari, eoque numero minorem reddi; quod partim ex Frontino, partim ex eo junioribus Modesto, Hesychio, et Suida patet. Modestus (34) ait [Iis decem Cohortibus Legio plena fundatur, quæ habet Pedites VII Mill. CV, Equites DCCXXVI.] Ille Ta-

G 2

cito

(32) Digest. Lib. XLIX. Tit. XVI. (33) De re militari, Lib. Cap. VIII. (34) Lugduni Batav. ex Officina Plantin. CIOIOXCII. Pag. 291.

cito Imp floruit, eique [*de Vocabulis rei militaris*] Libellum inscripsit. *Helichius* (35) Λεγεὼν πλὴν τοῦ στρατοῦ καὶ ἑτάσιν ἐξ ἑκατῶν ἑξακοσίων ἐξήκοντα ἑξ. *Suidas* (36) αὐτὴν Λεγεὼν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἑκατὸ ἑκατοστίαται *Legio* apud *Romanos* sex millibus militum constans. Adeo patet, ab *Augusto*, *Romani* Imperii conditore, ad eius usque terminum, Legionem sena millia (et eo amplius aliquando) continere. Hæc, de numero Militum in *Legione plena*, hæctenus.

AD Legionum altero loco numerum descendamus, et quotus ille fuerit, eodem tempore, quoad eius fieri potest, investigemus. Diversis temporibus diversum fuisse constat, et necesse est; prout Bella nunc gravia, nunc plura postularent, aut pace parum opus essent milites. Ex hac varietate de populi *Romani* variis ætatibus, ut et in earum singulis de ejus robore, uno conspectu, sed et amœno possimus aliqua ex parte judicare.

ROMULI,

(35) *Voce* Λεγεὼν. (36) *eadem* *Voce*,

ROMULI, sicut dictum est, primo fuit Legio tantum una : Deinde, in duplum aucta Civitate, binæ. Tamen si *Milites Romani* (37) ad quadraginta mille, et eo amplius sub *Romulo* augerentur ; tamen si [omnem militarem disciplinam, artemque bel-landi] *Tullus Hostilius* a (38) *Floro* condidisse tradatur ; Legionum tamen numerum, sub Regibus, ultra binas augeri nulus invenio.

[IN omnibus auctoribus, ait (39) *Vegetius*, invenitur, singulos Consules adversus hostes copiosissimos, non amplius quam binas duxisse Legiones, additis auxiliis Sociorum. Tanta in illis erat exercitatio, tanta fiducia, ut cuiusvis bello duæ Legiones crederentur posse sufficere :] quo nihil a vero magis alienum. Nam è diverso *Dionysius*, Auctor gravissimus in Bello contra *Volscos*, (40) καὶ γίνονται στρατιωτικὰ τάγματα, ἐξ ἀνδρῶν τετρακισχιλίων ἑκαστον δέκα τεῖα μὲν ἑκάστος τῶν ὑπᾶτων ἔλαβεν, καὶ τῶν ὑποπέων τετλῶν ὅσον ἑκάστω προσεμερίσθη.

Decem

(37) *Dion. Halicarn. Antiquit Roman. Lib. VI. Cap. XLII.* (38) *Lib. I. Cap. III.* (39) *Lib. II. Cap. IV.* (40) *Dionys. Hal. Antiq. Roman. Lib. VI. Cap. XLII.*

*Decem, inquit, Legiones conscriptæ sunt, quarum singulæ quatuor millia hominum continebant: ex his Consules utrique ternas accipere, et Equitum quantum unicuique distributum est.] Livius (41) de eodem Bello [Legiones decem effectæ. Terna inde data Consulibus: quatuor Dictator usus est,] Plures sæpenu-
mero fuisse Legiones certissimum est, et earum magna ex parte duas tantum sub imperio Consulum, reliquas Proconsulum, Prætorum, Proprætorum, Præsidium, Legatorumve mandatis obsequi.*

Q. Fabio quartum et M. Marcello tertium Coss. A. U. Cond. circiter 538. [Duodevigi-
inti Legionibus bellum geri placuit] (42).

Fulvio et Salpitio Coss. id est, A. U. Cond. circiter 541, [Tribus et viginti Legionibus Romanis bellum terra marique gestum.] (43).

Ante Prælium Pharsalicum erant Cæsari Legiones X, Pompeio XI; præter auxilia quamplurima. (44).

Cassio

(41) Lib. II. Cap. XXX. (42) Livium, Lib. XXIV. Cap. XI. (43) Lib. XXVI. Cap. I. (44) Appianum de Bellis civilibus, Lib. II.

Cassio et Bruto, cum *Antonio et Octavio Casare*, pugnam inituris (45), erant pariter utrinque Legiones XIX. in summa XXXVIII.

Octavio Casari, devicto *Lepido*, Legiones erant quatuor supra quadraginta. (46).

Eidem porro se a pugna *Actiaca* (47) submisere Legiones *Antonii* numero XIX.

Octavio rerum *Romanarum* undique potito, (reformatam jam militia, et militum in Legione quavis numero ad sexies millesimum aucto) Legiones (48) erant XXIII; vel, ut alij volunt, XXV.

Sub *Tiberio* (49) Legiones erant XXV. *Neroni*, tradente *Tacito*, Legiones erant quinque supra viginti: præter alias Legiones duas *Classicas*, et in urbe XII. cohortes. Fuerunt igitur, ex *Lipsij* (50) calculo, civiles ei copiae, Legionum circiter XXX.

Eundem

(45) *Lib. III.* (46) *Plutarchum in Antonio.* (47) *Ibi.* (48) *Dionem. Lib. LV.* (49) *Taciti Annali Lib. III.* (50) *Analeſta ad Militiam Romanam.*

Eundem *Adriano* fuisse numerum, ex celebri illo *Favorini* dicto manifestum est.

Dionis Cocceiani ævo, i. e. Imp. *Alexandro Severo*, Legiones (48) erant XXIX.

At omnium maxime Lapides ij sunt æstimandi, quorum alter *Capitolinus*, alter *Roma* apud *Maffæos*, numerum et nomina Legionum exhibent. Horum Inscriptiones cum productis nominibus, accurate magis quam unquam vidi, impressas, in medium feram.

Roma,

Rome, in Capitolio, Columella rotunda.
Nomina Legionum.

II. AVGuſta.	XI. CLAVDiana.
VI. VICTrix.	XIII. GEMina.
XX. VICTrix.	XII. FVLMinatrix.
VIII. AVGuſta.	III. GALLICana.
XXII. PRIMigenia.	II. PARTHica.
I. MINERvia.	III. SCYTHica.
XXX. VLPiana.	XVI. FLAViana.
I. ADIVTrix.	VI. FERRAta.
XIII. GEMina.	X. FRETEſis.
I. PARTHica.	III. CYRENaica.
I. ADIVTrix.	II. TRAlana.
III. FLAViana.	III. AVGuſta.
VII CLAVDiana.	VII. GEMina.
I. ITALICA.	III. ITALICA.
V. MACEDonica.	III. PARTHica.

Qui ſequitur Legionum Catalogus, trium
numero auctior eſt.

II. AVGuſta.	XXII. PRIMigenia.
VI. VICTrix.	I. MINERvia.
XX. VICTrix.	XXX. VLPiana.
VIII. AVGuſta.	I. ADIVTrix.
H	X. GEMina.

X. GEMina.	II. PARTHICa.
XIII. GEMina.	III. SCYTHica.
I. PARTHICa.	XVI. FLAViana.
II. ADIVTrix.	VI. FERRAta.
III. FLAViana.	X. FRETEnsis.
IIV. CLAVDiana.	III. CYRENaica.
I. ITALICa.	II. TRAIana.
V. MACEDonica.	III. AVGuſta.
XI. CLAVDiana.	VI. GEMina.
XIII. GEMina.	II. ITALICa.
XII. FVLMinatrix.	III. ITALICa.
XV. APOLLinaris.	III. PARTHICa.
III. GALLICana.	

INSCRIPTIONES has *Dionis* auctor
posteriores esse, palam est ex eo, quod plu-
res utraque *Columella* Legiones habeat, quam
ab illo memorentur; unam scil. *Capitolinam*,
Masseanas quatuor. Hæc de Legionum
numero Dissertationem claudunt; quando
nihil amplius hac de re apud *Historiæ Ro-*
manæ Conditores observare contigerit.

HÆC, ex fidei bonæ Auctoribus et
Lapidibus accepta notatu digna præbent
quam plurima.

Primo,

Primo, sub Consulibus plures eodem tempore fuisse Legiones, quam sub Imperatoribus; et sub Regibus omnium paucissimas.

Deinde, sub Consulibus plures in Bellis Civilibus, quam externis.

Deinde, sub Consulibus minus certum earum esse numerum, et Copias magis variari, quam sub Regibus aut Imperatoribus.

Deinde, sub Imperatoribus, numerum quasi solennem, ut ait *Lipsius*, esse XXX circiter Legionum.

Deinde, nemini unquam hominum plures fuisse Legiones, quam *Octavio Caesari*; uti nemini unquam *Romanorum*, ex Sententia (51) *Lipsij*, Militiam florentiorem, quam *Trajano*.

H 2

Postremo,

(51) *Analeſta ad militiam Romanam.*

Postremo, ex uno Legionum numero, de viribus exercituum, minime posse recte concludi.

BINI hic Canones sanciri possunt, qui in *Romana* Historia, rei præsertim militari intellegendæ, usui erunt non exiguo. Horum primus est: *Ubi militum numerus in exercitu, nullus autem Legionum numerus exprimitur, (qui plerumque Appiani mos est) ut exercitus ad Legiones reducatur, advertendum est illius ævum, et in eo quotus soleret esse militum in Legione numerus: Ducto enim eo in militum totius exercitus numerum, emerget in eodem Legionum numerus.* e. g. *Luculli contra Mithridatem exercitus fuit (tradente (52) Appiano) Peditum 30,000, Equitum 1600: id est (dato in singulam Legionem numero 6200, qui mistis auxilijs fuit istius ævi militum in Legione numerus) Legionum quinque. Septuaginta millium exercitus a Boadicia* (tradente

(52) Appianum de Bellis Mithridaticis.

(tradente (53) *Tacito*) occisus est ; id est, datis, secundum istius seculi morem, unicuique Legioni 12000, sex circiter Legiones.

CANON alter est, *Datis in Legione cuiusvis seculi militum, una cum Legionum in ejusdem seculi exercitu numeris, orietur inde militum in eo exercitu numerus.* Hinc patet *Romuli* milites, Legione primum una comprehensos, non excisisse 3000, vel secundum *Plutarchum* 3300. Deinceps, admissis *Sabinis*, et cum Civitate duplicata Legione, 6000, vel 6600. Nec quidem plures, etiamsi (quod supra diximus e *Dionysio*) cum ex hominum conspectu sublatus hic esset, erant *Roma* Milites 45,000. In Bello contra *Volscos*, *Æquos*, et *Sabinos*, cum X Legiones essent, et in omni Legione 4000 Milites continerentur, Militum numerus 40,000 esset, necesse est. Sub Imperatoribus, cum Legiones fere XXX numero æquabant, Milites, quoties illæ plenæ erant (ducto scil. 30 in 6500)
195,000,

195,000, vel 200,000 plus minus habuere :
et additis Sociis, quorum erat æqualis nume-
rus, 400,000. Hæc Imperii fuit *Romani*
Magnitudo,

DE *Legionibus Romanis*, ea sunt, quæ
habui dicere : quibus absolutis, optari re-
stat, Te, ut moris fuit *ἐνπελάττειν*, ita sem-
per *ὄψι δίδειν*.

Isæ Duæmoniorum,
Idibus Maiis MDCCXIII,

CAP.

CAP. VII.

*Quo tempore Fides Christi-
ana primum hanc Insu-
lam pertigerit.*

DE Fide *Christiana* primum Bri-
tanniam pertingente, cum
Verba faciunt Reverendi ad-
modum Patres *Wilh. Loyd*, et
Edwardus Stillingfleet, Episcopi *Wigor-
nienses*, ambo videntur opinari, *Plautia-
num* inter adventum, et victam *Boadiciam*,
(hoc est, inter annos 43, et 62) felix id
faustumq; evenisse : Sed rem hanc altius, a
primo *scil.* initij puncto, quantum possim,
repetam, quoniam magno illi beneficiorum
cumulo,

cumulo, qui *Britannis* ab hoc adventu accessit, non alienum erit hoc etiam adnumerare, et a fonte eum deducere. Quod ut minus improbable reddatur, observatu dignum est, (quod a nemine unquam homine, quantum scio, animadversum, etsi verisimilitudine non careat) ipsum *Plautium* huic Fidei fuisse addictum, eiq; nomen suum clam dedisse: quid enim aliud sibi vult a 4 *Tacito* illud divulgatum, *Pomponia* nempe *Gracina*, conjugii suæ fidem *Christianam* (quæ fuit illius ævi *Judaismus*) proficienti, ideoq; reæ *superstitionis externæ*, faventem *Plautium*, a Capitis supplicio eam servasse. Nonne hoc innuere videtur, quod, uti *Pomponia*, *Sti. Pauli*, *Romæ* tunc prædicantis Evangelium, dicto audiens, illius luce perfusa et illuminata fuit adeo, ut illud ex eo tempore profiteretur: ita quidem *Plautio* in causa esset, quod ille similiter, sed ob temporum iniquitatem privatum, idem faceret. Certe illa simplicitas, quæ in Evangelij Doctrinis effulget et veram

fanam Ethnicorum Idololatriam longe anteit, maximo ad hanc rem ei potuit esse argumento; præcipue, pia et conjugis amantissima prædicante *Pomponia*. Quam sint ad huiusmodi negotia proclives, et a natura paratæ mulieres, a § *Strabone* proditum est.

Ἀπαντες γὰρ τῆς λεισιδαιμονίας ἀρχηγὸς οἶονται τὰς γυναῖκας. αὐταὶ δὲ καὶ τὰς ἀνδράς προκαλεῖνται, πρὸς τὰς ἐπιπλέον θεραπείας τῶν Θεῶν, καὶ ἑορτὰς, δὲ ποτυγισμὸς σπάνιον δὲ εἴ τις ἀνὴρ καθ' αὐτὸν ζῶν εὐρίσκεται τριῖς

i. e. *Superstitionis auctores, et duces esse feminas, omnes opinantur. Ea enimvero viros invitant ad supervacuos nimiosq; deorum cultus, et dies fastos, et venerationes. At raro profecto vir calebs, et sibi vivens invenietur talis. Pulchre profecto dictum, & ut notavit 6Lipsius, ex veri adyto.*

Quid? quod existimaverim ipsam *Pomponiam* conjugem suum in hac Expeditione comitasse, non a verisimilitudine multum abhorrere; Uxorem nempe blandissimam, piissimamq; Maritum suum, sospitorem,

I

§ Lib. VII.

6 Ad Taciti locum, jam nunc laudatum.

tatorem, adeoq; dilectissimum oculisq;
cariorem. Sex circiter annos in *Britannia*
moratus est *Plautius* : quod temporis spa-
tium, simul cum eo *Pomponia* pergratum
esset; at sine eo, vel *Romæ* manere, tam-
quam exilium. His adde, tunc temporis
Uxores sequi potuisse (lege antiqua, id
vetante, jam abolita) viros in provincias
euntes : quod pluribus exemplis confirmari
potest.

His adiiciendum, *Christiane* fidei intro-
ducendæ viam hanc tametsi tenebrosam,
et difficultatibus plenam, longe tamen an-
teponendam esse ei, quæ a prædictis Pa-
tribus, doctrina et dignitate claris, quiq;
apud me in honore sunt amplissimo,
proposita; nullum habet de quo constet
Prædicatorem eximium, nullum tempus
certum et definitum, sed ex omni parte
conjecturalis est.

Hæc qualiacunq; in medium fero, ut
ostenderem, qua ratione, quibus argumen-
tis inductus opinarer, aut *Plautium*, aut
Pomponiam in hac Insula primam fuisse
Christianam : hoc autem minime fidenter
a me pronuntiatum, et tamquam e Tripo-
de,

de, verum hæsitanter, neq; alio modo quam qui rei tam obscuræ et ancipiti conveniat.

Hoc est illud *ἐπιγένημα*, quod ad Annum post N C. 43, supra pollicitus sum: de eo judicent eruditi, æqui boniq; consultores.

CAP.

CAP. VIII.

De Aquilis Romanis, Excerpta ex Epistola Guil. Musgrave, M. D. et utriusq; Societ. Reg. Socij, ad Virum Clariss. Gisb. Cuperum, Consulem Daventriensem.

DE Romanorum Aquila dubitas, utrum Auro Argentove incrustata fuerit? [*veteres, inquis, eam Auream vel Argenteam faciunt totam.*] At, Amicorum optime, quis

quis unquam veterum hoc affirmavit ?
 Scio quidem (eruditissime *Cupere*) Te
 cum *Stewechio* et *Lipſio*, militiæ Romanæ
 ſcientiſſimis, ſtare. Scio *Dionem Cocceium*
 (1) Ἀετὸς χρυσεῖς, *Arrianum* (2) Ἀετοὶ σέμματα
 χρυσεῖα de *Romanis Aquilis* adhibuiſſe. *Xe-*
nophon etiam, de *Perſis* ſcribens, (nam a
Perſis Aquilæ ſunt acceptæ) Ἀεὶδύτινα χρυσεῖν
 (3) et αἰεὶδὸς χρυσεῖς (4). Sed longe hæc
 a ſcopo.

Suggeſtum in *Curia*, (ſic a *Floro* (5)
 dicitur) ſive *Sellam* (ut *Suetonius* (6),
 & *Cicero* (7) eam appellant,) quam *Se-*
natus Julio Cæſari decrevit, totam ex *Au-*
ro fieri, vix credibile eſt ; verum potius
 (ut vult (8) *Buchnerus*) *auratam*, et
multo Auro obductam. Si quis autem iſt-
 hanc opinionem pertinaciter deſenſum ive-
 rit,

(1) *Lib. XL.* (2) *Differtationibus Epicteti.*
 (3) *Xenophon. Anab.* (4) *Pædia Cyri, Lib.*
VIII. (5) *Lib. II, Cap. XI.* (6) *De Julio*
Cæſare, Cap. XXVI. (7) *Philippic, II. 85. De*
Divinatione I, 19. (8) *Theſauro Eruditionis Schola-*
ſticæ, voce Aureus. Ed. Lipſienſi. 1692.

rit, *Plutarchum* (9) & *Dionem* (10) habebit adversarios ; a quibus hæc eadem Sella *Δίωρος ἐπίχρυσος*, i. e. Auro inductus, sive obductus, in summa sui parte inauratus, dicitur : Ut, a *Suetonio* (11) [*Sedes Aurea*] & plus semel a *Cicerone* (12), *Elegantiarum* patre, qua significatione Sella hæc dicatur *Aurea*, facile sit perceptu. Domum incendio absumptam, restitutamq; *Nero* (ex auratis proculdubio *Columnis*, ostiorum postibus, *Fenestris*, et id genus alijs) *Auream* (13) nominavit : non ex Auro fabricavit.

Notum etiam est, a *Cicerone* (14) *Aquilam* militarem dici *Argenteam* ; sed id significare [*totam eam ex Argento fieri*] non est probabile ; cum in triumpho *Pompeii* magni, *Mithridatis* *Currus* [*Aureos Argenteosque fuisse*] tradit *Plinius* (15) : hocine vero totos fuisse *Aureos* opinabimur ? minime gentium. Ipsa rei ratio contradicit.

(9) In *Cæsare*. (10) *Lib. XLIV.* (11) *Loco jam citato.* (12) *Locis jam citatis.* (13) *Sueton. in Nerone, Cap. XXXI.* (14) *Oratione in Catalinam, Cap. IX.* (15) *Lib. XXXIII. Cap. XII.*

dicit. Quis enim nescit, Tritum hæc Metalla non pati? Quis nescit, Auri id pondus esse, ut Currus ex ea factus, quod trahi respuat, (nisi minutulus, ad puerorum ludicra) omnino sit inutilis? *In hujusmodi dictis, non solum verborum sono, et primo eorum sensui, sed et ipsi naturæ rei consulendum*: Quæ si, in veterum Auctorum interpretatione diligenter observetur Regula, in eis explicandis exponendisque, usus erit profecto non exigui.

Hoc quasi filo ducti, Labyrinthum hunc ingrediamur; primoq; advertamus, *Aquilam* esse totius Legionis Insigne, fulgens, hastæ longæ extremitati affixum; ut ab Aquilifero erectum, et a militibus (præcipue primæ Cohortis) ij vero in Legione, ut ex *Vegetio* (16) patet, Pedites mille centum quinque, Equites centum triginta duo (i. e. 1237) erant, aspectum, usui sit tanto eorum numero, in servandis ordinibus, custodiendis intervallis, atq; adeo forma aciei retinenda. Alta ergo, et magna

(16) *Lib. II. Cap. vi.*

na sit *Aquila*, necesse est, ut proposito respondeat: Primum ejus *Altitudinem*, et deinde *Magnitudinem* indagabimus.

In *Adlocutionibus*, quas Nummi *Romani* passim repræsentant, ijs præcipue, quæ justæ longitudinis hastam humi defixam habent, et *Aquilam* ad perpendiculum elevatam; his, inquam, in Nummis, *Aquila* et hastæ, cui imponitur, simul sumptarum altitudo ad Aquiliferi altitudinem esse solet, ut 4 ad 3; sive in ratione sesquitertia, præterpropter. Ut in Nummis *Caij Cæsaris*, (17) et *Galba*, (quos ex *Ære* majusculos possideo, et jam nunc in manibus habeo) alijsque licet observare *Galba* (18), *Hadriani* (19) *Gordiani*q; (20); quorum figuræ, prelo impressæ, extant; et in Nummo *Othonis*, (quem etiam possideo) *Securitatem* P. R. exhibente. Dato jam Aquiliferum sex Pedes altum esse, (quæ utiq; statura in istiusmodi milite commoda censeatur) hinc sequitur, *Aquilam*

(17) Vide Tab. II. (18) *Stewech Comment. ad lib. III. Vegetij, Pag. 271.* (19) *Ibi.* (20) *Acta Eruditorum Mensis Maij, MDCXCIII.*

lam et *Hastam* simul acceptas, altas esse pedes octo. Hujus altitudinis pars, minimum duodecima, tribuenda est *Aquila*, cujus profunditas erat *unciarum octo*. Ex profunditate corporis hujus *Aquilini*, de ejus ceteris dimensionibus possumus conjicere; et ex ijs de ejus *Pondere*. Erit pondus hujusce *Aquila*, si ex *Argento* fuerit, librarum circiter 300 *Trojan.* si ex *Auro*, 600 l. *Trojan.* At tantæ molis *Auro*, vel etiam *Argento*, *Hastæ* summæ imposito, in altum elevando, huc illuc agitando ferendoq; parem, quem tandem inveniemus. *Aquiliferum*? Profecto, quod in causis antiquitus solebat dici perobscuris, *Nox liquet*.

Lipsius, (21) hic opponit ex *Floro*, in clade *Variana* [*Signiferum Aquilam intra Balthæi sui latebras gerentem, et in cruenta palude delitentem,*] ne scil: potirentur ea hostes; ex eoq; corpus *Aquila* non magnum esse judicat. *Balthæi* latebras, quam velit ille maximas, et quidem ejus, qui vel

K *Garagantua*

Garagantua circumdaretur, lubentius concederem, quam *Aviculam*, *Passerem*, vel *Rubellionem* magnitudine vix superantem (qualem *Lipsius* eam esse vult) *Aquila Romana* vires & munera præstare; sed ut *Florus*, in alijs hujus narrationis partibus, turpissime falsus est; (qua de re videantur, *Ryckij* (22) ad *Tacitum* Animadversiones) ita quidem minime audiendus, in ea, qua de *Aquila* magnitudine adeo dissentit, tum a reliquis optimæ notæ Auctoribus, tum ab ipsa rei natura veritateq;

Ego quidem (ut de *Aquila* fabrica, ex ejus usu, ferrem sententiam) e Ligno quodam, vel Subere, vel materia sive Coriacea, sive Chartacea, vel hujusmodi aliquo levidensi, Lamina sive Argentea, sive Aurea obducto, cum Alis ejusdem Laminæ in altum expansis, & interdum Tonitru sub *Aquila* pedibus, eam fieri conjecto. Talis enim proposito responderet. Aquilæ parvitati immodicæ, non parum favent ea, quæ de Sacello ejus, ab Auctoribus nimis obscura,

obscura, neque recte satis, exhibentur. Aliqui Sacellum, & in eo *Aquilam*, Hastæ superponi volunt : Sed (ut apertissime (23) *Lipsius*) *Cave sentias, in Hasta ipsa simile quidpiam adfuisse Templi.* Ad Castra id referendum est ; in quorum principijs *Ædicula* quædam, sive Templum erat, in quo, Religionis ergo, *Aquila* & Signa servabantur, adorabantur : quod ex *Herodiani* lib iv. probatur. Hoc autem adjicere placet ὑπερπερισσεύον, a *Lipσιο* prætermissum est, nempe ad Domos etiam privatas id referri posse videri. Ita enim (24) *Cicero* de *Catilina* [*Aquilam Argenteam, cui domus tua sacrum scelerum tuorum constitutum fuit.*] Quod ab alijs *Aquila Sacellum, Templum*, & *Ædicula* fuit, *Sacrarium* id a *Cicerone* dictum, & quidem in privata Domo positum.

Hanc rem consideranti, nemo eam acutè tetigisse, mihi magis videbatur, quam *Ant. Augustinus* (25) qui ita scribit, [*Legiones*

K 2

ones

(23) *Commentario ad Lib. II. Annalium Taciti.*
 (24) *Loco jam citato.* (25) *Dialog. III Antiquitatum in Cappadocia.*

ones singula Aquilam sculptam gestabant, hastaq; impositam, Auro Argentove incrustatam.] Quæ quidem illius verba, rem, ut opinatus sum, veram exprimentia, in Commentarium meum retuli: rectene vero, an secus, cedo quemvis arbitrum.

Tabula

t,
l,
n
e

a

Fig: 1

Fig: 2

Fig: 3

Fig: 4

Fig: 5

Fig: 6

Nummos hosce, Romanaru Magnitudinem Aquilarum ostendentes, ære incisos, Orbi literato D. D. Q. THO: DIKE, de Tetton Armiger, πόλλων ἀντάξιος ἄλλων.

Tabulæ Explicatio.

I. **N**Ummus *Galbæ*, in altera parte habens ejus Effigiem, cum hac Inscriptione,

IMP. SER. SVLP. GALBA. CÆS. AVG.
TR. POT.

Vide
Tab. II.

In altera *Adlocutionem*, quam hic exhibemus.

II. Nummus *Hadriani*, cujus altera facie

HADRIANVS. AVG. COS.III. P. P.

Alterâ hæc *Adlocutio*.

III. Nummus *Gordiani*: cujus altero latere,

IMP. GORDIANVS. PIVS. FELIX.
AVG.

altero, quæ hic cernitur, *Adlocutio*.

Reliqui

Reliqui tres Nummi e meis sunt, ærei,
ejusdem Magnitudinis cum Figuris; nempe

IV. Nummus C. *Cæsar*is; cujus altera
pars habet
C. CÆSAR. AVG. GERMANICVS.
PON M TR PO.

(i. e. Pontifex Maximus, Tribunitiæ
Potestatis.)

Altera hanc *Adlocutionem*.

V. Nummus alter *Galbæ*; altera parte
habens

SER. GALBA. IMP. CÆS. AVG.

altera *Adlocutionem*.

VI. Nummus *Othonis*, cujus altera facie

IMP. OTHO. CÆS. AVG. TR.
POT.

altera SECURITAS. P. R.

Notatu dignum estin, omnibus hisce
Nummis *Aquilas* ejusdem fere altitudinis
esse,

esse, nempe tres supra caput Aquiliferi circiter pedes ; unde licet conicere, quod tametsi Hastæ, quibus superimpositæ fuerunt *Aquilæ*, non in Nummis omnibus exprimantur, tamen, cum in Nummis 1, 2, 3, 4, integre ad terram usq; producantur, ejusdem alias cum hisce longitudinis esse.

CAP.

CAP. IX.

XV. *Inscriptio Tarraco-
nensis: cum Commenta-
rioGuilhelmiMusgrave,
M. D. Coll. Med. et So-
ciet. Reg. Lond. Socij.*

X Inscriptiōibus *Taracōne* in-
ventis, quas suo tempore *mul-
tas* esse tradidit *Ant: Augusti-
nus* (1) una *Britanniam* nu-
per, a quodam mihi noto et familiari,
Cohortis

(1) Anton. Augustini *Antiquitatum Dialog. IX.*

D O M Tab 111.

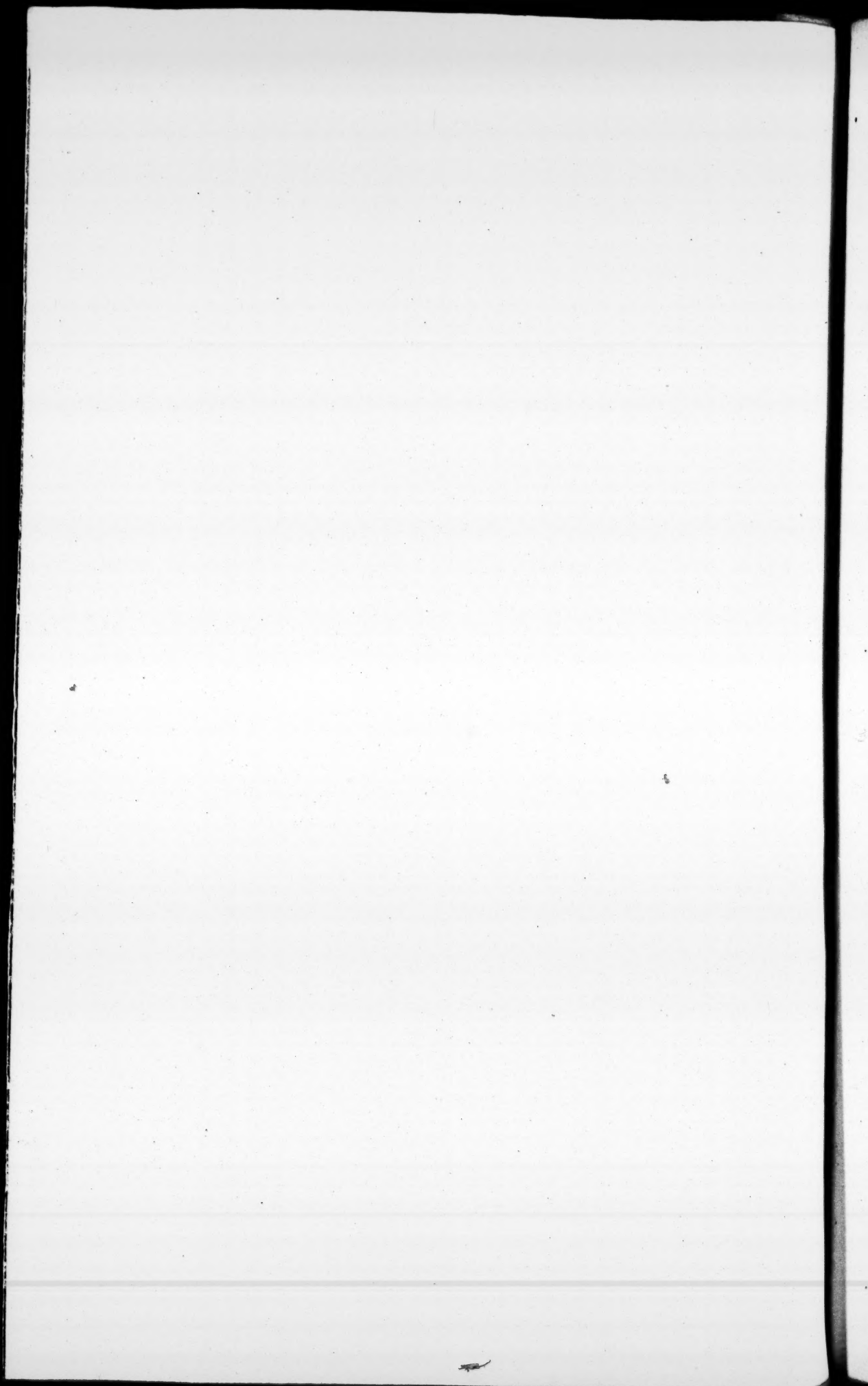
CAMILIVS
SATVRNALIS
MILIE NATVLE PAT
RONEMERENTISSINE
FECIT

Unc. 18 1/2.

Inscriptionem hanc, pro Libertate factam,
Marmoreq₃ incisam, suis sumptibus, Ereetiam
incidi voluit GEO: SPEKE, nobilis Belga.

M. J. Guchal.

Cohortis *Anglicæ* ibi militantis a Sacris, ad-
 vecta, mecum communicata est. Jam
 nunc ante oculos Marmor est, album, un-
 cias decem cum semisse longum, octo et
 dimidiam latum; in quo Inscriptio, Literis
 hic, dimidio minoribus. ære *Cyprio* incisus,
 sic integre legenda est (2).

Dijs Manibus. Camilius Saturnalis Ca-
 milia Natulæ, Patronæ merentissimæ fecit.

Camilius Saturnalis, olim servus, at jam
 Libertus, utpote a *Camilia Natula* manu-
 missus, ea de causa Patronæ, uti videtur,
 a qua cum Libertate Nomen accepit, grate
 hoc monumentum posuit.

Plurima sunt hujusmodi passim monu-
 menta; quod ex *Grutero*, *Reinesio*, alijsq;
 patet. Quis autem hic *Saturnalis*, quæve
 hæc *Natula* fuerit, æque mihi ignotum est,
 ad quod ignotissimum. Habet nihilominus
 Inscriptio non pauca, quæ notatu digna
 videantur.

L

Prima

Prima tantum A lineam habet transversam; reliquæ omnes *Perpendiculararem*, cruribus interpositam, hunc fere in modum Λ ; quod, Imperio ad occasum vergente, primum in usu fuisse judico. Utut illa res sit, hanc hujusce Literæ formam, alibi quam in hoc Lapide, nondum me vidisse memini. Miror eam omitti, et in *Route-rovij* et in Doctissimi *Bernardi* Alphabetis: raram igitur existimo.

E ter quater hic pro $\mathcal{A}$: qua de re vide *Commentarium in Julij Vitalis* (3) *Epitaphium*. In omni hujus *Inscriptionis* E, lineæ tres paralelæ, a *perpendiculari* incipientes, sunt et perbreves, et inter se æquales, quod et in *Epitaphio Juliano* licet observare. Pag. 22.

Linea 4ta. In utraq; consonante L L, Lineola, cui *perpendicularis* insistit, est brevissima: hinc videtur *Rhodius* (4), ad *Scribonium Largum*, asseruisse, [*Veteres*
figura

figura parum diversa Literas I & L finxisse, notissimum est.]

PAT-RONE. De syllabæ mediæ iniqua divisione, non est ut verba faciamus; cum [*huiusmodi Errorum, (ut ait Dausquius) (5), segetem peramplam habent veteres Inscriptiones.*]

Eadem fere Patronæ, atq; Patroni ratio. Impp. Diocletiano et Maximo A. A. sancitum est, [*neq; Patronæ tuæ obsequijs refragari te fas est:*] quam ad Legem Gotofredus [*ut Patrono, ita Patronæ debetur obsequium*] (6).

MERENTISSINE pro MERENTISSIMÆ. M in N μετασχησται. (7) Prisciani sententia M mutatur in N; potissime C. D. T. vel Q. sequentibus: (ut in *Anceps, Eundem, Identidem, Tanquam.*) Sed, ut quod verum esse suspicor, agnoscam, Operarii hoc erratum esse judico, Literam

L 2 N,

(5) *Orthographicorum Vol. I. Pag. 157.* (6) *Cod. Lib. VI. Tit. VI. Leg. 8.* (7) *Lib. I. Ed. Putshian.*

N, nuperrime sculptam, oscitanter iterantis.

Nomen hoc est *Participiale* maxime in Lapidibus usurpatum. Sic *Gruterus* (8).

REGIVS ARISTIVS PRIMITIVS ARISTIAE FILETINI PATRONAE BENEMERENTISSIMAE ET REGIVS HERMES VXORIMERENTISSIMAE.P.

Punctorum hujus Inscriptionis incerta ratio est; alia vocabulis integris subjiciuntur, ut in Linea 4ta; alterum gladioli, alterum H dimidiatae formam habens, sic I: tertium triangulare, in fine lineae tertiae, post syllabum CA; sed omnino nimium.

De Folijs, quae in Lapidibus cum Epitaphijs incidi solent, olim a me (9) post alios dictum. Hic autem observatu dignum est, Herbarum folia, quae cum Epitaphijs, ut Humanae imbecillitatis indicia adhibentur, non ea de causa hic adhiberi: hic, inquam, ubi nihil nisi animum beneficijs

(8) Pag. 932. n. 7. (9) *Comment. in Julij Vitalis Epitaphium*, Pag. 187.

obligatum, et lætitia plenum, ostendit lapis. Idem mea sententia dicendum de folijs, quæ in (10) *Longinorum* Altari, quæque in Altari, quod M. *Aurelio* (11) *Antonino* dicatum fuit, incidebantur. Hæc igitur mera ornamenta cælatoris ingenio deberi cogitandum est.

Camilii nomen a Patrona *Camilia Saturnalem*, accipisse dixi; quod *Romanorum* more factum est. Hac de re (12) *Lipſius* [*Idem* (servi) manumissi, in nomina Dominorum veniebant, cognomine excepto: loco cognominis vetus suum nomen retinebant, ut *Marcus Tullius*, *Tyro*: *Cicero* nis *Libertus*.]

[*Libertas*, affirmante *Paulo*, J. C. (13) *ineſtimabilis res est*.] *Nihil* (14) *ea gratius ſervo præſtari poteſt*] Patroni, qui ſervos manumiserunt, et ex iusta ſervitute eos solverunt, quasi *Patres*, qui a morte in vitam illos

(10) V. *Camdeni Britanniam Anglice*, pag. 570, et *Cl. Gibſoni editam*. (11) V. *eandem*, pag. 602. Iterumq; pag. 852 (12) *Juſti Lipſij Tractatum peculiarem*, [*De Nominibus veterum Romanorum*.] Cap. II. (13) *D. de diverſis Regulis Juris*. L. 106 (14) *D. de Fideicom. Libert. Leg. 39*.

illos revocarunt, (15) appellabantur. *Grandi hoc Beneficio* (sic ab (16) *Ulpiano* dictum est) a *Patrona* decoratus *Saturnalis*, grati erga eam animi monumentum fecit, et marmore, omne ævum duraturo, merentissimæ ejus laudes celebravit.

Tanti fuit, apud *Romanos*, *Libertas*!

CAP.

(15) *Lexicon Juridicum Joh. Calvinii* ; voce *Liberti*. (16) *D. de bonis Libertorum. Leg. 1.*

CAP. X.

X. *De Nomine Vitalis.*

Ntequam manum de Tabula
de Nomine *Vitalij*, ut boni
ominis, postremo loco nonni-
hil superaddam *Vitalis* boni,
&c. *Vitalis* boni ominis nomen
est, sicut etiam *Valens*, *Valerius Valentini-*
anus, *Salvius*, *Statorius*, *Longinus Clemens*,
Augustus, *Victor*, *Macarius*, *Constantinus*,
Felix,

Felix, Prosper, Fortunatus, et istiusmodi alia: Magna Romanis in Nominibus eligendis superstitio fuit: magni enim momenti rebus plerumq; præerant, aut intererant homines bonis nominibus [i. e. ut ait Lipsius, e quorum nominibus captari, velut augurium aliquod posset prosperitatis et diuturnitatis.] Ita Plinius [Publicis lustris, etiam nomina victimas ducentium prospera eligimus.] Ita Leno Plautinus, in Persa, de Lucride. Nomen atq; omen quantivis est pretij; si Te emam, mihi quoq; Lucridem confido fore te.

Ita Cicero [Bonis nominibus qui hostias ducerent, eligebantur: quod idem in dilectu Consules observant, ut primus miles fiat bono nomine. Ita Tacitus [Ingressi milites, quibus fausta nomina, felicibus ramis.] Ita Festus in re vectigali [Lacus Lucrinus in vectigalibus publicis primus locetur eruendus ominis boni gratia.] Quibus rite pensitatis, mirari liceat, Romanorum quemquam unum Hostilij, Furij, Curtij, vel istiusmodi nomine mali ominis, se appellari fuisse passum. Qui quidem mos etiam in Græcia viguit, nam Atheniensibus mali ominis fuisse dicitur quod Nicias,

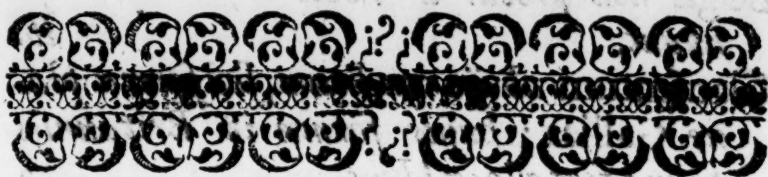
cias, ὁ ἀπὸ τῆς νίκης ἔχων τὸ ὄνομα, Imperator electus, munus hoc abnuerat. Huc facit quod a *Plutarcho* traditum est, satis urbanum: *Octavius*, aliquanto ante praelium *Actiacum*, mane egressus, ut de loco aperto Classē obtueretur, paupertino cuidam, Asinum ducenti, accessit obviam: Cui *Octavius* Quid tibi Nominis? Ille vero sciscitanti; Ἐμὲ μὲν Εὐτυχὸς ὄνομα, τῷ δὲ ὄντι Νίκων. Propter hæc omīna, cum Victoriā adipisceretur *Octavius*, Seni Asinoq; statuas ex aere fieri curavit. O factum bene!

Hæc, de Antiquitatibus nostris, hætenus.

Δόξα τῷ ἐν ὑψίστοις Θεῷ.

B L

Elenchus Rerum.

CAP. I.

Annales Rerum Britanno-Belgicarum.

A*Nte Gallorum adventum, Terra hac
omnino inculta fuit, Avium &c. In-
sula.*

Pag. 1

Primum, Albion ab Aristotele dicta.

2

*Ab Orbe condito, per Annorum M.M.M.
cum dimidio, nihil certi de ea repe-
ritur.*

ib.

Primis illius Incolis quæ vitæ ratio.

ib.

Belgæ

ELENCHUS RERUM.

- Belgæ non procul a Vecti Insula se insi-*
nuant. ib.
Clausentum ab ijs conditum, sed forma pla-
ne Gallica; hujus formæ in Britannijs
prima fortassean Urbis. 3
Claudius Imp. Britannias invasit anno 43. ib.
Civitates quædam a Romanis Cogiduno
data. ib.
Regnum ijs in manus datum. ib.
Ab hac A. Plautij Expeditione, Christianæ
Fidej prima Lux Britannis effulsit. ib.
Belgæ, post Romanorum adventum, mili-
tix se dant. ib.
Ancalitum aa Belgas accessio. 4
Verlucio, militaris statio, demum in Urbem
evecta. ib.
Scribonius, in hac Expeditione Claudij Me-
dicus, commendat usum Balneorum. ib.
Aquarum Urbis Calidarum origines. ib.
Urbes in Belgio confertim extruuntur A. D.
45, e Castris orta. 5
Tropæum, propter Ogonem, Claudius,
Anno 49, erexit. ib.
Ad Aquas Calidas undiq; concurritur. ib.
Ischalis Origo., ib.
Et deinde Camaleti. 6
Agricola Minervæ Templum Aquis Calidis
adificavit. ib.

Ejus

ELENCHUS RERUM.

<i>Ejus Numini sacratae sunt Aquæ.</i>	ib.
<i>Minervæ adjunctus est Hercules.</i>	ib.
<i>Hi duo Dij</i> Συμβόμοι.	7
<i>Andromache nostra quo anno facta,</i>	ib.
<i>Certissimum Monumentum.</i>	ib.
<i>Arivogij Siluris ætas.</i>	ib.
<i>Via Militaris ad Trajectum.</i>	8
<i>Decurio Octogenarius e Glevo,</i>	ib.
<i>Quadrivium & Sepulchretum.</i>	ibi
<i>Hadrianus quo anno Fabricam erexit.</i>	ib.
<i>Britanniæ Restitutor audiit.</i>	9
<i>Ῥοῦλα θερµὰ αὖ Πτολεµᾷ, Anno</i>	} ib.
<i>148, memorata.</i>	
<i>Severus in Britanniam misit Virium</i>	} ib.
<i>Lupum.</i>	
<i>Geta præficitur Australi Britannia,</i>	} ib.
<i>in Aqq. Calidarum Urbem mu-</i>	
<i>nificus, Equestri Statua, cujus ibi</i>	
<i>hodie Fragmentum, ab ea dona-</i>	
<i>tur.</i>	
<i>Confirmatur hujus rei veritas,</i>	10
<i>Ex Nummis et Statua.</i>	11
<i>Severus Eburaci moritur 211.</i>	ib.
<i>Antoninus</i> Ῥοῦλα θερµοῖς <i>Aquarum Solis</i>	ib.
<i>nomen indidit.</i>	
<i>Sub Alexandro Mamæa plurimi in Belgio</i>	ib.
<i>Romani lapsiliter agentes, ut ex Seria &</i>	
<i>Penatibus patet.</i>	
	Classis

ELENCHUS RERUM.

<i>Classis Romana Allectum vitat.</i>	12
<i>Theſaurus apud Wivelli pagum nuper in-</i>	
<i>ventus,</i>	13
<i>Quo anno terræ mandatus.</i>	ib.
<i>Aquarum Calidarum magnificentiam vete-</i>	
<i>rum nemo clarius Solino exhibuit.</i>	13
<i>Quo Tempore vixit.</i>	14
<i>Romani Britanniam quo anno deseru-</i>	
<i>ere.</i>	ib.
<i>Gildas ex transmarina relatione scripsit</i>	
<i>Epistolam.</i>	14

CAP. II.

De Annona Britannijs exportata.

A <i>Nnonæ hujus Confirmatio ex Ammiano</i>	
<i>Marcellino,</i>	17
<i>Zosimo, Juliano, Eunapio, Libanio,</i>	18
<i>Lindenbrughio.</i>	ib.
<i>Brittenburgo condebatur Annona.</i>	19
<i>Quod Horreum Littorale censuit Adrianus</i>	
<i>Parſius, Catterum illustrator.</i>	

CAP.

ELENCHUS RERUM.

CAP. III.

*Julij Vitalis Epitaphium emendatius
editum.*

E <i>Pitaphium hoc attente lectum.</i>	Pag. 1
<i>Litterarum Longitudo et Brevitas.</i>	22
<i>Ligatura N̄ pro N. N.</i>	23
<i>A sine Linea transversa.</i>	24

CAP. IV.

*De Julio Vitali Romano, et de Julij
nostri dignitate.*

J <i>Ulij Vitalis Rom Inscriptio.</i>	25
<i>De Julij nostri Belgæ dignitate.</i>	27
<i>Unde veterum L, consonanti Vocali l persimilis.</i>	ib.

CAP.

ELENCHUS RERUM.

CAP. V.

De Romanorum more subjiciendi
Nummos, Ædificiorum, Monu-
mentorum, Altarium Fundamentis.

P robatur ille mos ex Tacito.	30
Ex Additamentis ad Camdeni Essex- iam.	ib.
Ex Altari Devano.	31
Ex Nummis duobus, in Watling-street in- ventis.	ib.
Quibus adde Numismata varia,	ibi
Apud Lelandum memorata.	ib.
Et apud Antiq: Rutupinas.	32
Nuper etiam in Cothone Tingitano subver- tendo.	32

CAP. VI.

De Legionibus Epistola.

L egio res & vox Romana est.	34
Ante Aug: Cæsarem alius Legionum status ac conitio, atq; post illum.	35
Ante	

ELENCHUS RERUM.

<i>Ante Augustum illæ Ducum erant, a quibus cepere nomina, ut a Valerio Flacco Valerianæ.</i>	35
<i>Militum in Legione numerus exquiritur. ib.</i>	
<i>Plutarchus explicatur, et Eutropius.</i>	39
<i>Voces interdum a prima significatione, ut Centuria, longe desciscunt.</i>	40
<i>Sexagenis solum aliquando præfuit Centurio.</i>	41
<i>Sub exitum Reipub. viri in ea principales viam diversam iere, suis utentes ingenijs.</i>	42
<i>Quæ sub Cæsaribus Legio.</i>	42
<i>De re militari scripsit C. Celsus;</i>	<i>ib.</i>
<i>Ut et Augustus, Cato, Trajanus, Adrianus.</i>	43
<i>De Legionum numero.</i>	44
<i>Romuli primum Legio tantum una.</i>	45
<i>A. U. C. 838, duodeviginti fuere.</i>	46
<i>Octavio Cæsari XLVI.</i>	47
<i>Lapides duo Romani numerum et nomina Legionum habent.</i>	48
<i>Eorum Inscriptiones,</i>	49
<i>Eorum etas.</i>	50
<i>E prædictis Corollaria.</i>	51
<i>Canon ad rem intellegendam militarem utilis,</i>	52
<i>Alter.</i>	53

* * *

Romana

ELENCHUS RERUM.

Romana Militia fuit in florentissimo ejus statu, circiter 400000.

54

CAP. VII.

Quo tempore Fides Christiana primum hanc Insulam pertigerit.

H*Æc res a primo initij puncto jam inde ducenda est.*

55

Utrum huic Fidei Plautius fuit addictus.

56

Mulieres Superstitioni deditæ.

56

Quid de Pomponia Plautij Uxore sentientum.

58

CAP. VIII.

De Aquilis Romanis, utrum ex Auro Argentove tota fuerint,

V*el ijs metallis obducta & incrassata.*

61

Domus Aurea Neronis.

62

Mithridatis Currus Aurei, & Argentei.

ib.

In

ELENCHUS RERUM.

<i>In omni verborum Interpretatione natura rei consulenda,</i>	63
<i>Quæ regula huic rei applicatur.</i>	64, 5
<i>Flori alucinatio.</i>	66
<i>Aquilæ Romanæ fabrica.</i>	ib.
<i>Aquilæ sacellum quid.</i>	67
<i>Ant. Augustini hac de re sententia.</i>	68
<i>Adlocutiones ut in Nummis sint.</i>	69, 70, 1

CAP. IX.

Inscriptio Taraconensis.

T <i>Aracone multæ Inscriptiones.</i>	72
<i>Una Domum advecta cum Auctore communicata est.</i>	73
<i>A Camilio grate posita est.</i>	ib.
<i>A peculiarem habet formam.</i>	74
<i>E. pro Æ. cum lineis, quæ a perpendiculari emanant, per brevibus.</i>	ib.
<i>Unde Literarum I. et L. figura parum diversa.</i>	75
<i>Syllabarum iniqua sæpe divisio in Inscripti- onibus.</i>	ib.
<i>Eadem fere Patronæ, atq; Patroni ratio.</i>	ib.
<i>M in N μετασχηματίζονται</i>	ib.
<i>Folia Calatoris ingenio debentur.</i>	77
<i>Servi</i>	

ELENCHUS RERUM.

<i>Servi manumissi in nomina dominorum veniebant.</i>	ib.
<i>Patroni quidam quasi Patres.</i>	ib.

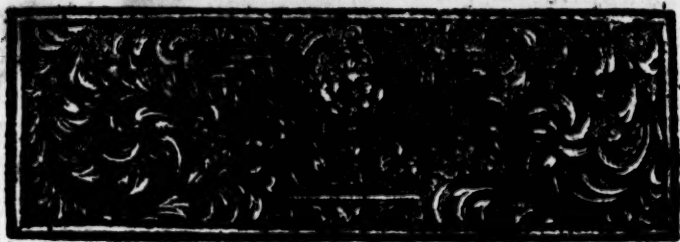
CAP. X.

De Nomine Vitalis.

V italis boni ominis nomen est.	79
<i>Magni momenti rebus plerumq; præerant homines bonis nominibus;</i>	80
<i>Tam apud Latinos, quam Græcos.</i>	81

Explicit Antiquitatum Britanno-Belgicarum Volumen Ultimum.

FINIS.

Addenda, & corrigenda, in quatuor
hisce Voluminibus.

IN Vol. I. Pag. 35, l. 5, lege *dividebatur* :] pag. 199, l. 8. lege *σὸς*. pag. 206, antepen. dele *Nathan* : pag. 26, l. ult. lege *Axbrige*. pro *Axminster*. pag. 30, l. penult. lege *Ptolemaeum*. pag. 132, in margine lege 9 *Pallas*. pag. 133, in margine lege 9 *Virgo*. pag. 136, l. 1, in margine l. 2, lege *Eorum*. pag. 193, l. 16, lege *quod Tab. xi*.

In Vol. II. Prolegomena pag. 12, l. 2, lege *habeatur id*. In Capitolini Geta pag. 8, l. 23, lege *annos decem*. pag. 34, Salmastii nota pertinet ad pag. 36. pag. 46, l. penult. l. *πορδεας*. pag. 51, l. 2, lege *Vivus*. In Dedicatione ad *Getam Brit.* l. penult. lege *secula*. De *Getam Brit.* ad *forma Castoris*, in l. ult. infra subscribe notam [*Diō. lib. 76*] pag. 5, l. 8. post *Bucephalus* l. [*Cajo suus Incitatus*.] pag. 30, post l. 17, [*Vide porro Raphael Fabretti Inscriptionum Cap. X. pag. 679*] pag. 32, l. 27, lege *Collegit*. pag. 38, l. ult. post *Philosopho* lege [*Zosimi lib.*

lib. 11] pag. 41, post *imperitum* l. 18, lege [De
Commentitijs hūc Actis. vide Cl. Dodwelli Diff.
de Parma Equestri Woodwardiana, e Theatro Shel-
doniano, 1713, pag. 79.] pag. 50, l. 9, ad *Eruditi*
nota applicetur [vide Gruteri Thes. pag. XXXII,
10,] pag. 55, l. 10, post *ἐπεὶ* adde [vide
pag. 41.] pag. 108, l. 25, lege *evomeret*. In synopsi
chron. l. xii, leg: 145, pag. 113, l. iii, leg.
898, 145, pag. 119, l. vii, lege *triumphatorem*. pag.
129, lege *Strver's Hill*, pag. 137, pro Titulo De
Gēa Britannico lege *synopsis chronologica*.

In Vol. III. Pag. iv, L. 16, 17, lege *Diocletian*:
pag. vii. L. 21 pro *Rufino* lege *Osio*. In Commentario
pag. 50, L. xi. lege *quod in æs incisum*. L. 16. lege
novem & viginti. L. 23, lege *dignis, quod eam ostendat*.
pag. 64, L. 12, lege *Tab II.* pag. 66. L. 19, l. *Tab.*
II. pag. 76, Dele *Dum in his &c.* ad *redeo*. pag. 78.
pag. 81, L. 1 pro *Principibus*, lege *Primipilus*. pag. 83;
L. 9, lege *Tab. III.* pag. 100, L. 8, pro *duci* lege
dici. pag. 107, alibi; lege *Divitiaco*. pag. 110,
dele *De Cangis &c.* ad pag. 113, quæ Vol. I. Cap.
I, tufius et clarius Exhibentur. pag. 136, L. 20,
post *edificari?* lege *illo circiter tempore cum Virius*
Martianus, Legatus Hadriani Aug. fuit per Britan-
niam Prætorius. Vide *Marmorā Arundeliana*. pag.
281. Pag. 143, L. 14 pro *quintam* lege *septimam*.
pag. 178, L. 6, dele *altera &c.* ad *Tabulam i*.

In Vol. IV. Pag. 5, L. 6, lege *superato*. pag. 45,
L. penult. lege *ἐκασον τῶν τετα.* L. ult. dele
τῶν pag. 79, L. 2, lege *vitalis*. L. 4, dele
Vitalis boni &c. L. 6, post *Valerius* addatur Comma.
Pag. 81, L. 9, lege *Εὐρύ*.

FINIS.

